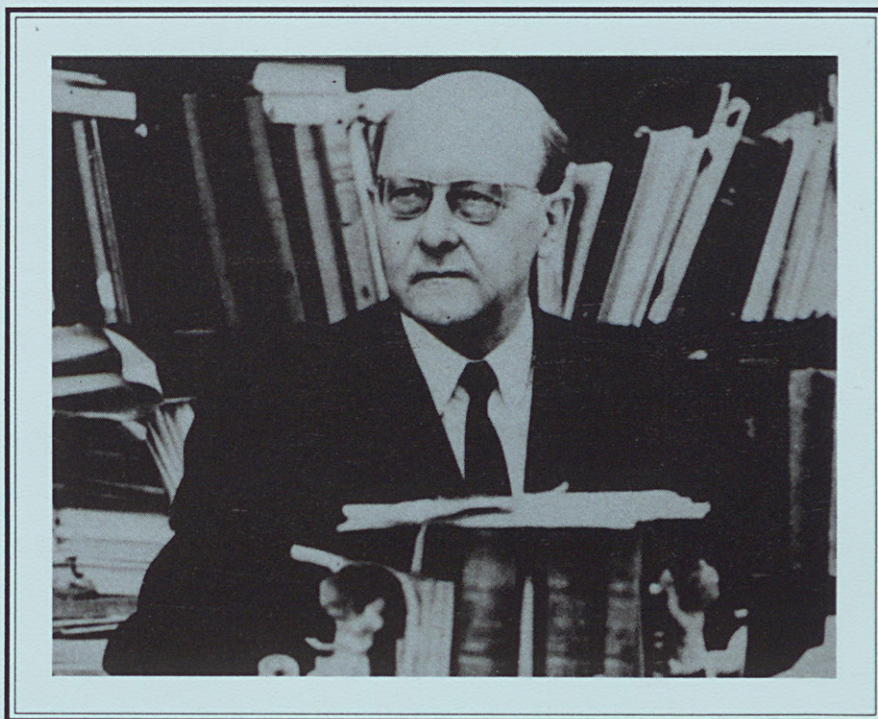

Dr. Hadházy Csaba

Dr. Krompecher István

1905 — 1983

205628

Dr. Krompecher István

1905—1983

E biográfiát összeállította:

Dr. HADHÁZY CSABA

KIADJA A DOTE REKTORI HIVATALA

Példányszám: 300

P.Ny. Bt Debrecen

ELŐSZÓ

Örömteli megtiszteltetés számomra, hogy néhány mondattal újjára bocsájthatom Egyetemünk volt kiváló tanárainak életútját bemutató sorozatunk újabb tagját.

Örülök annak, hogy ez a kötet méltó módon állít emléket Krompecher István akadémikusnak, a DOTE Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet negyedszázadon keresztül működő igazgató professzorának, az Egyetem okkal legendás híré és emlékéü oktatójának, a nagyhírű, iskolateremtő tudósnak, egykori, nagyon szeretett főnökömnek és tanítómesteremnek.

Örülök annak, hogy ezt a kötetet kedves kollégám és barátom, Dr. Hadházy Csaba egyetemi tanár írhatta meg, aki Krompecher István egyik legközelebbi munkatársaként és egyik-legjobb tanítványaként végig követhette Krompecher professzor úr életútjának több, mint harmincéves debreceni szakaszát.

Örülök annak, hogy ez a kiadvány abban az évben lát napvilágot amikor az Egyetem Rektora először adja át a DOTE legmagasabb, oktató munkáért adható új kitüntetését, a Krompecher István emlékérmét és díjat.

Az Egyetemi Tanács Hadházy Csabát tartotta méltónak erre a kitüntetésre. Ez is jelzi, hogy a tanítvány méltónak bizonyult Mesteréhez, s jó kezekbe került ennek a biográfiának az összeállítása.

Remélem, hogy Krompecher István emlékének felidézése és életpályájának ismertetése nemcsak azoknak jelent majd élményt, akik ismerték Őt, hanem mindazoknak - oktatóknak, hallgatóknak egyaránt -, akik ismerni szeretnék Egyetemünk jó hagyományait, az itt teremtett értékeket, akik az elmúlt időkből is tanulni tudnak és akarnak, és akik a már eltávozottak közül is elfogadnak példaképeket, erőforrásként jelenbeli és jövődö küzdelmeikhez.

Meggyőződésem szerint Krompecher István színes egyénisége, a renaissance korabeli emberre emlékeztető sokoldalú műveltsége, sugárzó humanizmusa, nagy belső erőről tanúskodó, eszmékért és emberekért való - akár a hatalommal szembeni - kiállásra mindig kész harcos bátorsága, az oktatás iránti elkötelezettsége, tudományos teljesítménye alapján példakép lehet a jelen és jövő generációk előtt is.

Írtam ezen sorokat 1993. augusztus 19 -én, Krompecher Professzor úr halálának 10. évfordulóján, meghajtva fejemet áldott emléke előtt.

Dr. Módis László
egyetemi tanár
oktatási rektorhelyettes

A szepességi "cipszer" Krompecherek leszármazottja. Az akkor Krompach (Crompach, Krumpach, Crumpach) nevet viselő ősök - egyházi források szerint - feltehetőleg a XII. században nyugatnémet területekről települtek a porosz-sziléziai Oels hercegségbe (Breslauval északkeleten szomszédos terület), Lignitz környékére. E népes, jómódú család tagjait Häusler "Geschichte des Fürstentum Oels" (Breslau, 1883) című könyve az 1300-as évek második felének lignitzi tanácsnokaiként, falu és tanyabirtok tulajdonosokként, hagyatéki gyámként, hercegi eljárási ügyekben tanúként említi. Sziléziából a Krompachok az 1430-as években a Szepességbe (Iglóra) vándoroltak. A Szepesség ebben az időben, vagyis a XV. század elején fénykorát élte, a dúsjövedelmű 13 szepességi várost 1412-ben zálogosította el Zsigmond királyunk a lengyeleknek.

Egyes adatok a Krompachok egy korábbi, II. Géza idejében történt Szepességbe költözését is feltehetővé teszik. Az ekkor odavándorlók bányászattal foglalkoztak, s részük volt Krompach - Korompa helység alapításában.

A későbbiekben a német anyanyelvű, túlnyomóan lutheránus vallású család Felkán (Poprád-Felka), Iglón, Mateócon, Szepesbélán és Késmárkon élt. A felkai temetőben 1964-ben mintegy hetven Krompecher nyugodott.

Krompecher István apai nagyapja Krompecher Jenő (1831-1906, felesége: Genersich Henriette) bár németajkú volt, s nem beszélt magyarul, a híres vörössapkás kassai 9. honvédszászlóalj önkénteseként Damjanich seregében harcolt. Az 1848/49-es szabadságharc bukása után hosszabb ideig bujkálnia kellett, élete vége felé honvéd nyugdíjat kapott. Zsoldkönyve és "dalosfüzete", amiben katonakorának dalait gyűjtögette, a család birtokában van.

A családfa közvetlen ágáról az előbb említett Krompecher Jenő gyermekei - köztük Krompecher István édesapja: Szilárd - hagyták el először a szepességi családi fészket és használták kifogástalanul a magyar nyelvet. Krompecher Szilárd családjában a német nyelv továbbra is honos maradt, ő maga egész életében németül beszélt gyermekeivel (Lászlóval, Istvánnal és Ilonkával). Ez a körülmény azonban nem akadályozta meg abban, hogy magát magyarnak és csakis magyarnak tekintse, mint tették ezt 48-as édesapja és gyermekei is.

Krompecher István dédapja testvérének leszármazottja volt Dr. Krompecher Ödön a neves patológus professzor, aki kiemelkedő hivatásbeli tevékenységén túlmenően 1926-al bezárólag a család történetét (ideértve a leszármazási táblákat) is összeállította, s rokonai számára nyomtatásban is megjelentette.

Anyai nagyapja Günther Antal a Monarchia második Wekerle, kormányának igazságügy-minisztere, később a M.Kir. Kúria elnöke volt. A család keményakarátú, ambiciózus emberként jellemzi. Árva volt, pékmester nevelőapja (nagybátyja) szándéka ellenében és anyagi támogatásának megvonása dacára kiharcolta a továbbtanulás és értelmiségi pályán való elhelyezkedés lehetőségét.

Krompecher István 1905 április 17.-én Budapesten született. Édesapja: Dr. Kompecher Szilárd állategészségügyi főtanácsos, az ország főállatorvosa. Édesanyja: Günther Erzsébet.

Első felesége Pénzes Magdolna volt, elváltak. Ebből a házasságából született Éva lánya és Tamás fia, akik a válóper lezárta után édesapjukkal maradtak. Mindketten orvosok. Második feleségével: Igali Amália, Lilivel 1945 decemberében kötött házasságot. Gyermekeik: Katalin (gyógytornász), István (orvos) és János (gazdasági vezető). Második feleségével ily módon öt gyermek neveléséről gondoskodtak (1. és 2. kép). (A család létszáma az ötvenes évek elején tovább növekedett, Budapesten lakó édesanyját -"kitelepítését" megelőzendő- szintén magához vette.)

Iskoláit Budapesten végezte. 1923-ban, az Attila úti Werbőczy István Főgimnáziumban érettségizett. Ezen év őszén kezdte meg tanulmányait a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Orvosi Karán. Orvossá - ugyanott - 1929-ben avatták. Morfológus pályafutását medikusként a Budapesti Egyetem II.sz. Patológiai Intézetében kezdte, ahol a rugalmas rostok genezisével kezdett foglalkozni. Hamarosan a Dr. Lenhossék Mihály vezette Budapesti Anatómiai Intézetbe lépett át, ott gyakornokká, 1929-ben tanársegéddé nevezték ki. Még orvostanhallgató volt, amikor első öt közleménye megjelent. A Budapesti Anatómiai Intézetben befejezte a rugalmas rostok vizsgálatát, s rövid kitérők (többrétegű el nem szarusodó laphám elzsirosodása, kórszöveti kazuisztikus leírások stb.) után a csontképződés problémáit kezdte tanulmányozni. Ez a problémakör a továbbiakban elsődleges kutatási területévé vált és maradt. Az 1933/34-i oktatási évben a Pázmány Egyetem Orvosi Kara fejlődéstan szakterületen magántanárrá habilitálta (3. kép). Csontszövetre, csontképződésre vonatkozó munkáit egymásután publikálta, 1937-ben jelent meg első, "Csontképződés" című monográfiája (4. kép).

Lenhossék Mihályt a Budapesti Anatómiai Intézet vezetésében Dr. Kiss Ferenc követte. Közte és Krompecher magántanár között részben tudományos és intézetszervezési problémákból, részben egyéniségük különbözőségéből adódóan egyre nagyobb feszültség alakult ki. Ebben az időszakban Krompecher István a Budapesti Képzőművészeti Akadémián is tanított, testfelszín anatómiát adott elő, majd az 1937/38-as tanévben a Heidelbergi Egyetem Anatómiai Intézetében (igazgató: Kurt Goerttler) vendégprofesszorként működött. Fejlődéstan előadásokat tartott, első "ízületképző" műtéteit is itt végezte. Goerttler professzor nem csak lehetőséget nyújtott ezekhez, hanem munkatársként is közreműködött. Egyik intézeti gyűlésünkön mosolyogva említette, hogy első előadásait követően a német hallgatók - nehezen tolerálva egy külföldi előadót - alaposan felkészültek a szív és a vénás rendszer fejlődéséből, s váratlan "próbának" vetették alá. Miután ezen "megfelelt", egyértelműen elismerték szakmai ismereteit. Ebből az időszakból datálódhatnak a vezető német morfológusokkal létesített kitűnő kapcsolatai is.

Heidelbergből hazatérve munkalehetősége a Budapesti Anatómiai Intézetben kérdésessé vált. A vallás és közoktatási minisztérium 1938 júniusában Tihanyban, a Magyar Biológiai Kutatóintézet (5. kép) Általános Biológiai Osztályán (igazgató: Dr. Beznák Aladár egyetemi tanár) helyezte el. Ez az osztály ezidőtájt elsősorban gerinceseken végzett összehasonlító élettani, genetikai, fejlődéstani és toxikológiai kísérleteket. Krompecher István nem tartozott az intézet közvetlen munkatársai sorába, fizetését a kultuszminisztériumtól kapta. Kutatómunkáját Esterházy Pál herceg ösztöndíja, a Széchenyi Tudományos Társaság, valamint a Budapest Székesfővárosi Rheuma és Fürdőkutató Intézet támogatta. Munkahelye az intézet III. emeletén levő laboratórium volt, amit Dr. Méhes Gyulával osztott meg. Ez a labor mikrotechnikai instrumentáriummal is rendelkezett, egyszersmind állatműtőül is szolgált. Csonttörés gyógyulásra, kísérleti ízületképzésre vonatkozó vizsgálatait itt, kutyákon végezte. Ebben az időszakban létesített kapcsolatot Dr. Puky Pál magántanár, ortopédsebésszel, aki Tihanyban és később Kolozsváron is munkatársa volt. Munkájukat Verebély professzor és a nagyhírű sebész: Ferdinand Sauerbruch (Berlin, Charité) is figyelemmel kísérték. A kutyákat az intézet másik osztálya egyik technikai munkatársa, Balázs István szerezte be és gondozta, s hamarosan ügyes csont-mikrotechnikussá képezte ki magát. Mikor Krompecher professzor Debrecenbe költözött, Balázs István is követte, s a debreceni intézet munkatársa lett. Ezen un. első tihanyi periódusból származott a "cég rekláma", a kitűnően regenerálódott ízfelszínű Tigris nevű kutya, "aki" Kolozsvárra is "ellátogatott". Műtött térdízülete ill. 2-éves, porcosodott ízfelszine intézetünk múzeumában jelenleg is megtalálható. Ebben az időszakban végezte a kondrokláziára, valamint a sejtosztódásra vonatkozó vizsgálatait is.

1940-ben, a második bécsi döntés következményeként, visszatért Észak-Erdély. Krompecher Istvánt kinevezték ny.r.tanárrá, s megbízták a Kolozsvári Tudományegyetem Szövet- és Fejlődéstani Tanszéke vezetésével. Ősszel családjával Kolozsvárra költözött.

Trianont követően a Kolozsvári I. Ferenc József Tudományegyetem Szegedre költözött. Helyén a román I. Ferdinánd király Egyetem létesült. 1940-ben, a második bécsi döntés következményeként a magyar egyetem visszatért Kolozsvárra, a román egyetem viszont minden felszerelést és berendezést (még az ablakkereteket is) magával vive Nagyszebenbe települt. A tanári kar kisebb részben a románok által félreállított ottani magyar szakemberekből (többek között a magánszanatóriummal rendelkező Gyergyai Árpád fül-, orr-, gégegyógyász, Mátyás Mátyás sebész, Koleszár László ortopéd), nagyobb rész az anyaországból kinevezettekéből (így: pl. Méhes Gyula gyógyszerész, Mihalik Péter anatómia, Krompecher István szövet- és fejlődéstani, Ludány György élettani, Haranghy László kórbonctani, Miskolczi Dezső ideg-elmekörtani, Haynal Imre belgyógyászati, Környei István idegsebészeti, Klimkó Dezső sebészeti) tevődött össze. A magyar állam komoly összegeket fordított az egyetem működőképességének biztosítására.

Ennek köszönhetően felszereltsége viszonylag rövid idő alatt átlagos színvonalúvá fejlődött. Az orvosi karon az évfolyamlétszám 100 körül mozgott.

A Mihalik vezette Anatómiai Intézet a kórbonctannal közös épületben, az un. klinikai negyedben, a Mikó utcában (jelenleg Klinikák utcája) működött. (E negyed létrejött elsődlegesen gróf Mikó Imrének köszönhető.) Mihalik intézetében dolgozott többek között Dr. Szentpétery József is, aki később a DOTE fogorvos-professzoraként Egyetemünk fogorvosképzését is elindította.

A szövet- fejlődéstani intézet az orvosi vegytani- a gyógyszer- és a közegészségtani intézettel együtt a Högyes Intézetbe (most Pasteur Intézet) települt. Közös amfiteátrumuk 150-200 főt fogadott be. A szövettani intézetben Krompecher professzor vezetésével 6-7 orvos dolgozott. Közvetlen munkatársai: Dr. Gündisch Mihály adjunktus (helyettes intézetvezető) és Dr. Székely Károly tanársegéd voltak. A gyakorlatok metszetvetítést követő egyéni mikroszkópizálásból álltak. A hallgatók a preparátumokról vázlatokat készítettek (az ezeket tartalmazó füzetüket szigorlaton be kellett mutatniuk). Az intézet szövettani preparátumai elsősorban Székely Károlynak köszönhetően igen jó minőségűek voltak, Ő ugyanis alapos embriológiai ismeretein túlmenően kitűnő mikrotechnikus (többek között a Goldner- féle trikróm festés egyik kidolgozója) is volt. Az intézet és az oktatómunka szervezése, indítása mellett jelentős energiát fordított a kutatómunka megszervezésére is. Változatlanul a csontfejlődés problémái foglalkoztatták.

A Puky Pállal végzett kollaboráció a kolozsvári években sem szűnt meg, az ő, valamint közvetlen munkatársai közreműködésével ízületek vizsgálatait is folytatta. Emberi embriók ízületeinek fejlődését is tanulmányozták. Vizsgálataik eredményeit szépen dokumentált monográfiában foglalták össze (6. kép). E munka előszavából világosan kivehetők kutatási módszerének pillérei: a funkcionális és "oknyomozó" szemlélet, s a probléma többmódszerű, esetenként multidiszciplináris vizsgálata (7. kép).

1944 szeptemberében a szovjet és román csapatok közeledtek az anyaországból jött magyar oktatók közül sokan előző munkahelyükre menekültek. Krompecher István is Tihanyba távozott, s ott élte át a front tovamonulását. Visszatértétől 1947 őszéig ismét a Biológiai Kutatóintézet munkatársa lett.

A háborús évek alatt lényegesen csökkent Tihanyban a kutatói létszám. Az intézet 1943 végén pl. egy állandó és öt szolgálatiállásra beosztott kutatóval működött. Háborús károkat nem szenvedett, kutatói létszáma 1945 végére 18-ra nőtt. Krompecher professzor kutatómunkáját ott folytatta, ahol Kolozsváron abbahagyta, többek között a mechanikai tényezők csontgyógyulásra kifejtett hatását vizsgálta. A háborús időszakban és az azt követő periódusban a kutatómunka mellett Tihany község lakosságának orvosi ellátásáról is gondoskodott. Betegei értékelték, hogy minden emberhez egyformán, tisztelettel közeledett, szerették, később is visszavárták.

Az ellenséges csapatok október 11.-én vonultak be Kolozsvárra. Velük jöttek a korábban kolozsvári, ezidőtájt nagyszebeni román egyetem egyenruhát viselő, magasbeosztású oktatói is. Köztük és a magyar oktatók között fokozódó mértékű súrlódások alakultak ki. A román nacionalista retorzió egész Észak-Erdélyben fellángolt, s egyre erősödött. Emiatt a szovjet hadsereg illetékesei a berendezkedő román hatóságokat visszarendelték Dél-Erdélybe. Átmeneti interregnum alakult ki.

A Kolozsvári Egyetem, ill. annak orvosi kara Dr. Miskolczy Dezső neurológus, rektor és Dr. Haynal Imre belgyógyász dékán vezetésével folytatta működését. Az elmenekült oktatók (a pestiek Budapest eleste után) részben visszatértek.

1945 március 6.-án az interregnum a Groza kormány garanciái következményeként megszűnt, a Román Királyság államhatalma Észak-Erdélyre is kiterjedt. E területen az állapotok fokozatosan konszolidálódtak. A Kolozsvári Magyar Egyetem neve Bólyai Egyetem lett. A karok az orvostudományi kar kivételével itt működtek, az utóbbi elhelyezését azonban a román hatóságok Kolozsváron nem tartották kívánatosnak. Ennek ellenére a magyar és a román egyetem orvosi kara (egy-egy elméleti intézetek) néhány hónapig (1945 végéig), ha feszült légkörben is, közösen használták a meglévő épületeket. A román klinikák beütemezett visszatelepítésére Nagyszebenből később került sor és 1945 végén nagyjából befejeződött. A klinikai oktatás céljaira a magyar orvosi kar a magán-szanatóriumokat (pl. a "Mátyás szanatóriumot") is igénybe vette. Ebben az időszakban már Csőgőr Lajos fogászprofesszor volt a magyar egyetem rektora.

Az orvostudományi kar helyeként két változat: Nagyvárad vagy Marosvásárhely merült fel. A választás végül is Marosvásárhelyre a Magyar Autonóm Tartomány fővárosára esett, Nagyvárad hovatarozása ugyanis a Párizsi Békeszerződés megkötése előtt még bizonytalan volt.

A költözés 1946 elején tehervonatokkal történt. Az anatómiai tanszék teljes felszerelésének (mind 1940 utáni szerzemény) átszállításáról 10 tehervagont használva Dr. Szentpétery József és Dr. Maros Tibor gondoskodtak. A szövettani intézetet Dr. Gündisch adjunktus költöztette. E vagyontárgyak átvitele jegyzőkönyvek alapján történt.

Az átköltöztetett orvosi kar később a Bólyai Egyetemtől független felsőoktatási intézettel vált, melynek keretein belül fogorvosi és gyógyszerészeti kar is létesült. Az egyetemi rangú intézménnyé szervezett Orvosi és Gyógyszerészeti Felsőoktatási Intézet (OGYI) rektora Dr. Csőgőr Lajos az orvosi karok dékánja Dr. Feszt György radiológus professzor lett. Központi épületül a korábbi M.Kir. Gyorsfegyvernemi Hadapród Iskola impozáns épületét jelölték ki (8. kép). A hozzátartozó melléképületekben nyert elhelyezést Gündisch dr. ideiglenes vezetésével az egyesített anatómiai és szövettani intézet, részben a kórbonctannal közös épületben, részben a hadapródiskola két kisebb, ún. "lóismerettani" épületében, ahová a bonctermekek kerültek.

(Az oktatás a kb. 120 magyar és 15-20 román anyanyelvű hallgató számára az első 15 évig kizárólag magyar nyelven folyt. Az akkori román egészségügyi miniszter Dr. Vasile Mirza -később biológus és hisztológus professzor Bukarestben és Iassiban- pozitív hatással volt az OGYI kialakulására, az volt a véleménye, hogy a magyar népességnek számaránya miatt joga van magyar egyetemhez. Később a hallgatók aránya a románok javára megváltozott, az egyetem kétnyelvű egyetemmé vált.)

A korábban Kolozsváron működött, majd Erdélybe visszatért magyar állampolgárságú tanárokkal szerződést kötöttek. Kétéves (1947-1949) szerződéssel tanszékvezetőként alkalmazták Krompecher professzort is, aki családját Tihanyban hagyva Marosvásárhelyre utazott. Helyettese az előadó tanárrá (docens), később professzorrá kinevezett Dr. Gündisch Mihály lett. A tájanatómiai részt önálló diszciplínaként Dr. Maros Tibor (adjunktus, később előadó tanár), a rendszeres anatómiát Dr. Szentpétery József (adjunktus, később előadó tanár) a szövettant Dr. Gündisch, a biológiai területet Dr. Székely Károly előadó tanár irányította Krompecher István vezetésével.

1948-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjául választotta (9.kép), majd az MTA hamarosan bekövetkező átszervezéskor tagságát megszüntették.

Krompecher professzor szókimondása, haza-hazatérései miatt egyre kellemetlenebb kapcsolatba került a hatóságokkal. Ez végül is azt eredményezte, hogy 1949-ben a nyári szabadsága idején nem kapott vízumot, nem utazhatott haza családjához. Éhségsztrájkot kezdett, csak folyadékot fogyasztva mintegy 10 napon át feküdt lakásán. Erősen lefogyott, erőtlenné vált. Mizerábilis helyzete végül úgy oldódott meg, hogy a román hatóságok Dr. Maros Tibor tényeket és következményeket feltáró közbenjárására a vízumot kiállították. Betegen, meggyötörten érkezett haza, többé nem is tért vissza Marosvásárhelyre. Végleges távozása után az intézet három részre különült, utódai Dr. Gündisch, Dr. Maros és Dr. Székely lettek. Krompecher professzor Tihanyba ment, s a Debreceni Anatómiai Intézetbe történt kinevezéséig ott is maradt. Dr. Horváth Boldizsárral a János Kórház ov. ortopéd főorvosával csonttörés-gyógyulásra vonatkozó vizsgálatokat végzett.

Mint Dr. Maros Tibor -egykori erdélyi munkatársa- Krompecher professzor ottani tevékenységét jellemezte: "egyénisége, enciklopédikus műveltsége, a normál morfológia minden területét átfogó alapos szakmai ismeretei jelentősen hozzájárultak a marosvásárhelyi anatómiai és szövettani iskola funkcionális szemléleti módjának kialakításához. Az ő irányítása és útbaigazítása alapján kezdték el munkatársai a támasztószövetek fejlődéstani vonatkozásainak vizsgálatát, egyes mechanikai hatásokra adott válaszában tanulmányozását, a kísérletileg kiváltott "steril" csontnekrózis és a csöves csontok epifízisének vérellátásával kapcsolatos kérdések kutatását, egyes hámszövetek (végbél és uréter hámja) környezeti tényezők

hatására bekövetkező átépülésének elemzését. E vizsgálatok távozása után még hosszú ideig folytak a Marosvásárhelyi Anatómiai Intézetben. A román tudományos élet prominens képviselői közül sokan -nem úgy mint a helyi hatóságok- értékelték és nagyrabecsülték Krompecher professzor személyiségét. Művelt és széles látókörű tudósnek tartották, tisztelték és becsülték. Sokan közülük még évekkel később is szívesen visszaemlékeztek a vele folytatott termékeny eszmecserékre."

A háború befejeztével a Debreceni Anatómiai Biológiai Intézet vezetésével az intézet régi munkatársát, a Berlin-Dahlemet, a Columbia Egyetem Anatómiai Intézetét és a Woods Hole-i Biológiai Intézetet is megjárta Dr. Törő Imre magántanárt bízták meg. 1947-ben ny.r. tanárrá nevezték ki. Törő professzor pedáns előadó és szigorú vizsgáztató volt. Debrecenben jelent meg a "kis Törő" és a "nagy Törő", vagyis "Az ember fejlődése" című tan- és kézikönyve, valamint Szövettan című tankönyvének első kiadása. Nevéhez fűződik a csoportos oktatás helyiségeinek (emeleti bonctermek, a múzeum területén szemináriumi helyiségek) kialakíttatása, az intézet rajz- és plasztikai műtermének létesítése. E műteremben akkortájt főleg anatómiai tájékok törhetetlen, a hallgatók kezébe adható mulásai készültek. Ugyancsak neki köszönhető a műtővel ellátott állatistálló építtetése is. Az intézet a kutatómunka terén a fejlődő szívizom kontrakciónak humorális szabályozásával és a retikulo-endoteliális rendszer hisztófiológiájával foglalkozott. Dr. Törő Imre még debreceni működése során a MTA levelező, majd rendes tagja lett. 1950 elején meghívás útján áthelyezték a Budapesti Tudományegyetemre, s megbízták a Szövet- és Fejlődéstani Tanszék vezetésével. Távozása intézetünket katasztrófálisan érintette. Gyakorlottabb munkatársaink jelentős része ugyanis vele együtt Budapestre, a többiek más munkahelyekre távoztak, ebből adódóan az addigi kutatómunka személyi feltételei gyakorlatilag megszűntek. Az intézet vezetésével ideiglenesen a tanársegédként bevonult, s szovjet hadifogságból akkor hazatért, s hamarosan intézeti tanárrá kinevezett Dr. Katona Istvánt bízták meg. Kitűnően rajzoló, jó oktató volt, aki munkájában csak fiatal externistákra támaszkodhatott. Rövid vezetői tevékenysége alatt a kutatómunka gyakorlatilag szünetelt. (Katona dr. később az áll. egészségügyi szolgálat magas beosztású munkatársa lett.)

Dr. Krompecher István (Törő Imre ajánlására) ilyen körülmények között vette át a Debreceni Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet vezetését.

1950 esős december 3.-án Dr. Lelkes György és a néhány hónappal azelőtt avatott Dr. Földes István fogadták a Debreceni "Nagyállomáson" és kísérték az intézetbe az új igazgatót. A bemutatkozó anatómiai és szövettani előadásokra a fakultás dékánja, Kesztyűs professzor jelenlétében került sor. Első közös intézeti gyűlésünk alkalmával könyvtárunk asztalát két előbb említett munkatársunk mellett medikus demonstrátorok és externisták ülték körül. Akkoriban ők alkották az intézeti tagok zömét. Első mondataira még most is emlékszem: "Vannak, akiknek a

kezében a sár is arannyá válik, s vannak olyanok, akiknek a kezében az arany is sár lesz. Bízom benne hogy az előbbiek közé tartozom". Igaza lett. Ezen -a sárhoz hasonlítást némileg nehézményező- tapasztalatlan, jószándékú fiatal garnitúrából viszonylag rövid idő alatt, ha nem is "arany", de ambiciózus, jól képzett, egységes tudományos profilú kollektíva formálódott. Megfogott bennünket a jó szó, az, hogy elismerte igyekezetünket. Szakmai tekintélyén túlmenően jelentős hatást gyakorolt ránk imponáló olvasottsága, sokoldalú, az antik klasszikusokat is idéző általános műveltsége, szellemi sokoldalúsága, széleskörű nyelvismerete. A magyaron túlmenően a német nyelvet anyanyelvi szinten, az angolt és franciát is magas szinten birtokolta. Szuggesztív hatása, embereiről való gondoskodása, s egy oldott, feszültségmentes, családias intézeti atmoszférának megteremtése mind-mind hozzájárultak a jó közérzetű intézeti kollektíva kialakításához. Nem volt szigorú főnök, bizonyos határon belül elég nagy szabadságot adva engedett bennünket dolgozni. Nem voltak "izzasztó" számonkérések, ellenőrzések, mégis megtalálta a módját annak, hogy figyelemmel kísérje munkánkat. Otthon éreztük magunkat az intézetben, s magunk között -bár életkora ezt nem indokolta- tiszteletünk jeleként, az "Öreg" megnevezéssel illettük. Az intézet "állandó" munkatársainak nevét és fotóit a mellékelt (10. és 11). tablóképek őrzik. Helyettese Dr. Lelkes György volt, az Ő távozása után Dr. Földes István lett, a gazdasági ügyeket e sorok írója intézte. Az "állandó" intézeti tagokon kívül számos szakkörös hallgató (volt év amikor 30-nál is több) és szigorló tevékenykedett intézetünkben. Egyesek diplomájuk megszerzése után rövidebb ideig, vagy akár évekig is nálunk dolgoztak. Az anatómiai intézeti múlt mindig jó ajánlólevélnek bizonyult a klinikai állások betöltésénél. Szeretném az utóbbi, itt dolgozott fiatal orvosok nevét megemlíteni: Dr. Bölönyi Ferenc, Dr. Karmazsin László, Dr. Mohácsi László, Dr. Kósa Csaba, Dr. Balogh Gábor, Dr. Orosz Árpád, Dr. Galamb Béla, Dr. Mészáros Lajos, Dr. Kiss Éva, Dr. Ladányi Pál, Dr. Géhl Ádám, Dr. Julow Jenő.

Közülük Dr. Karmazsin és Dr. Mohácsi Krompecher professzor aspiránsai voltak, Dr. Bölönyi a Budapesti Anatómiai Intézetből jött hozzánk. A "kezdeti időszakban" hallgatóként hosszabb ideig nálunk dolgoztak: Velösy György, Balázs László, Molnár Mihály, Barcsa András, Orsós Sándor, Dobi Sándor, Cseppentő Ilona, Beregszászy Piroska, Balla Piroska. (Ennyi év elteltével nehéz visszaemlékezni. Elnézését kérem azoknak akikről megfeledeztem.) Embereket magáhozköthető, igényességre nevelő, iskolát teremtő képességét az is demonstrálja, hogy volt erdélyi, valamint debreceni munkatársai és tanítványai közül tízen nyertünk el egyetemi tanári kinevezést.

"Kifelé" más volt a helyzet. Amikor az intézet érdekeit képviselte, közismert szókimondását, keménységét maradéktalanul érvényesítette. A problémák elsődlegesen műszerek, felszereltség beszerzésének, új állások rendszeresítésének terén jelentkeztek. Ilyen ütközőpontok voltak: az elektronmikroszkóp beszerzése, a központi elektronmikroszkópos labor vezetőjének személye, e labor elhelyezése, területviták a szomszéd intézettel stb.

Esetenként igen kemény összetűzései voltak az egyetem akkori vezetőségével. Nem tartozott a rendszer kedveltjei közé. Az 1958-ban készült minősítés szemére vetette, hogy nem ambicionálja ideológiai fejlődését és intézetét sem befolyásolja ebbe az irányba.

A Marxizmus-Leninizmus Intézetet az Ő, a legnagyobb családú tanár szolgálati lakásának igénybevett részében helyezték el. (Alternatívaként intézeti dolgozószojáját, az igazgatói szobát ajánlották.) Végül is elfogadták, s bár voltak ellenfelei is, a legtöbben tisztelték és becsülték.

Tudott és szeretett oktatni. Előadásaiban a forma és funkció egységét hangsúlyozta. Ezek az előadások magyarázó jellegűek, rendkívül szemléletesek voltak (12. és 13. kép). Egyes anatómiai szituációk (pl. a női medence szerveinek topográfiája, a lép vérkeringése, a placenta szerkezete, agytörzs makroszkópiája stb.) megértéséhez önmagát és hallgatóit is felhasználó demonstrációi máig is élnek orvosgenerációk emlékezetében (14. és 15. kép). Ezek kétségtelenül jócskán tartalmaztak teátrális vonásokat, de ha valaki egyszer látott ilyen demonstrációt, sohasem felejtette el a bemutatni szándékozott topográfiai viszonyokat. Előadásaiban kóros elváltozásokat is említett, s gyakran "fűszerezte" azokat az orvosi gyakorlat, esetenként saját egykori praxisának élményeivel. Az első periódusban valamennyi előadást maga tartotta, később egy-egy fejezetet, vagy nagyobb anyagrészt (pl. fejlődéstan, vér, vérképzés, a központi idegrendszer finomabb szerkezete és pályái) átadott munkatársainak.

Az anatómiai kollokviumok, szigorlatok -már a tananyag mennyisége miatt is- sohasem tartoztak a könnyű vizsgák közé. Krompecher István nívót tartó, szigorú vizsgáztató volt. Ezeken a vizsgákon, bár volt időszak, amikor napi három "ülésben" (délelőtt, délután és este) folytak, megőrizte türelmét, higgadságát, igyekezett minden vizsgázó számára hasonló nyugodt légkört biztosítani. Úgy vélekedett, s azt hangoztatta, hogy a hallgató vizsga alkalmával feszült, ideges, kiszolgáltatott helyzetben van. Ezzel semmilyen módon, semmilyen körülmények között nem szabad visszaélnünk.

Oktatómunkánk tárgyi feltételei az anyagi lehetőségek gyarapodásával fokozatosan növekedtek. Kezdeményezte és megvalósította a boncterem szellőztető berendezését. Ebben az időszakban állítottuk üzembe a xenonlámpás metszetvetítőt, szövettani tantermünk számos mikroszkóppal gazdagodott. Rajzoló-modellező "műtermünkben" tantermi falitáblák, gipsz- (koponyacsontok) és viaszmodellek (agytörzs, gége), valamint a tudományos munkák grafikus illusztrációi készültek. Fotólaboratoriumunk állandó alkalmazású fotoasszisztenst kapott, a felszerelést modernizáltuk. Mechanikai, elektromos és elektronikus feladatok megoldására alkalmas tanszéki műhelyt alakítottunk ki, alapfelszereléséről (benne esztergapad), ennek bővítéséről és modernizálásáról folyamatosan gondoskodtunk. E műhelyben főfoglalkozású tanszéki "mechanikus" tevékenykedett.

1952-ben a Tudományos Minősítő Bizottság az orvos- tudományok doktorának nyilvánította (16. kép). Számára, aki korábban akadémikus volt, ez nehezen elviselt leminősítést jelentett.

Nagy híve volt az interdiszciplináris kutatásoknak. Számos nem morfológussal, elsősorban traumatológusokkal és ortopédekkel kollaborált.

A kutatómunka megszervezése és elmélyülése eredményeként munkatársaival újabb és újabb kutatóegységet alakított ki. Elsőként a már korábban megépített állatműtőt szereltük fel részben új (kutya-műtőasztal, steriliző eszközök) részben klinikák már használaton kívüli (altatógép, Philips félhullámú röntgenkészülék, műtőlámpa) műszereivel. A műtétek számának jelentős növekedésével kutyaistálló épült. A kisebb laboratóriumi állatok sokszor igen finom műtéteire (többek között hipotalamikus tájékok sztereotaktikus berendezéssel történt károsítására, fémkanüllel való velőűr-szegezésére stb.) változatlanul a laboratóriumokban került sor.

Jól felszerelt szövetkémiai egységeket létesítettünk, ahol enzim- és szénhidrát (GAG) hisztokémiai, valamint polarizációs-optikai munkák folytak.

Krompecher professzor nevéhez fűződik biokémiai laboratóriumunk létesítése és alapfelszereléssel való ellátása is. Ebben a laboratóriumban két biokémikusunk dolgozott (manometriás sejtlegzés- és glikolízis vizsgálatok, a glikolízis- és terminális oxidáció enzimjeinek aktivitás mérése, a kötőszövet intercelluláris állománya komponenseinek kolorimetriás és kromatográfiás vizsgálata, stb.). Vegyészeink később elsőéves hallgatók részére szövettani gyakorlatokat is tartottak.

Szenvedélyesen harcolt az intézet saját elektronmikroszkópos laboratóriumának kialakításáért és felszereléséért is. E laboratórium asszisztensi állást kapott, munkatársai egy Tesla BS 242 D asztali mikroszkóppal, kezdetben egy Porter-Bloom, később Reichert Om U-2 ultramikrotómmal, és LKB üvegtés-készítő műszerrel látták el. (Nagyteljesítményű JEOL mikroszkóp az új elméleti tömbbe költözött ahol átszervezett Központi Kutató Laboratóriumban állt rendelkezésünkre.)

Munkatársai az anyagi lehetőségekhez mérten lépésenként modernizálták a még Huzella professzor alapította, s Törő professzor által is gyakran használt szövettenyésztő laboratóriumot. A kis kapacitású, eddig csak organoid és explantációs tenyészetekkel dolgozó laboratórium steriliző felszerelését gyakorlatilag teljesen kicserélték, modern műszerekkel látták el (köztük CO₂ termosztát, folyékony N₂ sejt-tárolók, laminar air flow berendezés, fordított mikroszkópok stb.), ilyen módon sejtek tenyésztésére is alkalmassá tették. Ezen laboratórium kialakítását -bár az in vivo kísérleteket többre becsülte- támogatta.

Ugyancsak az Ő idejében végezték munkatársai az első izotópos, valamint támasztószövet-immunológiai kísérleteket is. Immunológiai laboratóriumunk kialakítása is ebben az időben kezdődött.

A veszített háború után, a bizalmatlanság légkörében hosszabb ideig nem is gondolhattunk külföldi utakra. A jég 1956 tavaszán tört meg, amikor két aspiránsával először az NDK-ba, Halleba és Berlinbe utazhatott (17. kép). A politikai helyzet enyhülésével lassan, fokozatosan mód nyílt külföldi (mindenek előtt un. baráti országokban rendezett) kongresszusokon való részvételre és rövidebb, majd hosszabb ideig tartó tanulmányutakra. Az elsők rendszerint önköltséges, esetenként csereutak voltak, s a Szovjetunióba, NDK-ba, Csehszlovákiába ill. Lengyelországba irányultak. Munkatársai később hónapokat vagy éveket töltöttek többek között Belfastban, Londonban, Berlinben, Rostockban, Halleban, Marseilleben, Fribourgban, Varsóban, Harkovban. Sajnálatos módon nekünk, munkatársainknak ebben az időszakban tengerentúli utakra még nem adódott lehetőség. Maga Krompecher professzor is csak néhány tengerentúli országba jutott el, viszont csaknem valamennyi európai ország mienkhez hasonló profilú intézetét meglátogatta. Intézetünk különösen jó, tartós, kollaboratív kapcsolatot épített ki a Fribourgi Szövet- és Fejlődéstani Intézettel (Prof.G.Conti), a Harkovi Traumatológiai és Orthopédiai Intézettel (Prof.A.A Korzs), a Rostocki Anatómiai Intézettel (Prof. G.H. Schumacher), a Varsói Szövet- és Fejlődéstani Intézettel és Csontbankkal (Prof. K. Ostrowski), a Varsói Posztgraduális Intézet Citofiziológiai Osztályával (Prof. J. Kawiak) valamint a Hallei Fiziológiai-Kémiai Intézettel (Doz. H. Schmidt).

Mindezen fejlesztések, továbbképzések eredményeként a Debreceni Anatómiai Intézet Krompecher István vezetése alatt a támasztószöveti kutatások egyik jelentős centruma lett.

Intézetünkben is gyakran megfordultak látogatók, hosszabb-rövidebb ideig itt tartózkodó tanulmányutasok. Vendégkönyvünket végiglapozva lépten-nyomon erdélyi magyar orvosok, egykori Krompecher tanítványok neveire bukkanunk, akik soraikban szeretettel emlékeztek meg a "régi időkről". Meglátogatott bennünket Selye János és Vezár Frigyes, a csonttraumatológia egyik "atyamestere" id. L.Böhler Bécsből, a velőűrszegezõ Küntscher Hamburgból, a csontbiokémia nagynevű művelője: V.Zambotti (Miláno). Vendégünk volt Zsdanov prof. Moszkvából, Halpern prof. Párizsból, Milin prof. Ujvidékről, Milcu prof. a Román Tudományos Akadémia alelnöke Bukarestből, Klika prof. Prágából, Willenegger prof. Liesthalból és még sokan mások, köztük a hanoi-i és burundi-i vezető anatómus. Mint később kiderült, Yoshimura patológus professzor (Yokohama) felesége ékszerai árán utazott Európába, s töltött Debrecenben két hónapot. Ajándékba mikroszkópot hozott Krompecher Istvánnak. Legtöbbször visszatért, állandó kapcsolatot tartó "külső" munkatársaink H.Schmidt (Halle), P.D. Kittlick (Jena), O.P. Timosenko és N.V. Deduh (Harkov) voltak.

Puritán, kulturált életvitelű, a cifraságoktól, excesszusoktól magát távontartó embernek ismertük. Ruhatára meglehetősen szerény, szürke lódenkabátja, svájci sapkája közismert volt. Nem voltak passziói, munkájában találta meg élete értelmét. Szerette az intézetet, szeretett ott dolgozni. Ide még nyugdíjas korában is -amíg tudott- visszajárt. Szokásos napi időbeosztása: nyolc óra előtt bejött az intézetbe, egy órákor hazament ebédelni. Rövid pihenő után ismét visszatért, majd feleségével pontosan 4 órákor sétálni indultak. Ekkor mondta el, hogy mi foglalkoztatja, mik az aktuális problémái. Vacsora után tovább dolgozott. Nagyon elfoglalt ember volt, évközben a családra viszonylag kevés ideje maradt, a hetvenes évek elejéig viszont a nyarat családjával együtt rendszerint apósáék tihanyi villájában töltötte. Később feleségével valamennyi időre a Mátrába vagy a Bükkbe utaztak. Szívesen vett részt jóhangulatú, kulturált keretek között folyó intézeti rendezvényeken (18. kép), jóllehet ezek humoros műsorainak gyakori céltáblája volt. Híresek voltak versidézetekkel teletűzdelt nőnap-i köszöntői.

Publikációinak jegyzéke szigorú mércével mérve (a különböző nyelveken megjelent duplikátumokat egynek tekintve) is 160 közleményt, köztük 5 monográfiát tartalmaz. Ezek egy részét munkatársaival együtt jelentette meg. Elsődleges kutatási területe a támasztószövetek, mindenekelőtt a csont- és porc-szövet hisztogenezise, regenerációja, s környezeti tényezők általi befolyásolhatósága volt. Fantáziáját időről időre további problémák is megragadták, más területekre csábították, de ide mindig visszatért.

Főbb kutatási területeit az alábbiakban szeretném vázolni:

Részletesen tanulmányozta a dezmalis és kondrális csontképződés részleteit. Kiemelt figyelmet fordított a csontosodó területek mechanikai viszonyaira. Felhívta a figyelmet e terület kötőszöveti rostjainak és porcgerendáinak erőtátvivő, az oszteoblasztikus tevékenységet lehetővé tevő szerepére. Leírta az embrió egyes, mechanikailag érintetlen testrészeiben lezajló ún. "primer angiogén" csontképződést. Az volt a véleménye, hogy a törött csontvégek között kialakuló kallusz szöveti szerkezetét a lokálisan ható mechanikai erő milyensége határozza meg. Egyértelműen rögzített törvégek között, mechanikailag befolyásolatlan környezetben ún. primer angiogén kallusz, mérsékelt nyomás hatására porcos, húzás esetén kötőszövetes kallusz alakul ki. Amennyiben a még nem konszolidált kötőszövetes kalluszt megterhelésnek és nyíró erők hatásának tesszük ki, állízület képződik. Az ízületi felszínt (az ízületi porcot az alatta levő keskeny szivacsos csonttréteggel együtt) kísérletesen eltávolította, s megállapította, hogy ha a csontsebben kialakult sarjszövetet adekvát erőhatásnak (ellenoldali ízfelszín nyomó hatása és a műtött ízület mozgatása) tesszük ki, a porcos ízfelszín regenerálódik. Tanulmányozta a térdkalács-törés gyógyításának lehetőségeit, e vonatkozásban is kiemelte a funkció fenntartásának jelentőségét.

A csonttörés kezelésének irányelveivel, a csont- és ízületpatológia egyes részlet-problémáival (heterotóp meszesedések, márványbetegség, angolkóros csontelváltozások, kondro- és oszteoklázia) foglalkozó munkái élénk, visszhangot váltottak ki csontkutatókból és klinikusokból egyaránt. Az esetenként kialakult vita újabb és újabb vizsgálatok végzésére ösztönözte.

Ezeket - függetlenül attól, hogy a morfológia fegyvertárába tartoztak-e, vagy sem - mindig a feladat megoldására alkalmas metodikával végeztük. Így folyamatosan bővült, s vált egyre szélesebb spektrumúvá intézetünk metodikai repertoárja. A kapott eredmények alapján porcképződési koncepcióját lépésről lépésre finomította. Végül arra a következtetésre jutott, hogy a mechanikai erő az ereződés befolyásolása, kompressziója révén fejt ki hatását. A nyomás a csontseb - sarjszöveti határon koncentrálódik, itt éri el maximumát, s elegendő nagyságú ahhoz, hogy a kapillárisok záródását idézze elő.

Ennek következményeként oxigénhiányos és elégtelenül táplált szöveti területek alakulnak ki, amik alkalmas miliőül szolgálnának pluripotens sejtek porcsejtté alakulásához, ill. savanyú mukopoliszaharidok (GAG-ok) képződéséhez. Ezen ún. "vaszkuláris" koncepció gyakorlatilag minden olyan mechanikai erő "porcképző" hatását feltételezi, ami a sarjszövetben "érpauperizációt" alakít ki.

Megállapította, hogy a csontkérges (keskeny csonttéggel rendelkező) ízületi porc auto- és homotranszplantátumainak beépülését az adekvát funkció kedvezően befolyásolja. Rámutatott az aktív (oszteoblasztikus) és inaktív (oszteoklasztikus) csonthártya transzplantációjának következményeire, az ilyenkor bekövetkező csontépítésre, vagy bontásra.

A tojáshéjat mint könnyen hozzáférhető, esetleg profilaktikus gyógyszerként is használható kalciumforrást elemezve munkatársaival abban addig nem ismert organikus komponenseket és nyomelemeket mutattak ki (19. kép). E vizsgálatok "melléktermékeként" született meg az oszteohemopoetikus egységkonceptió, mely szerint normális vérképzés csak ép csontos környezetben várható.

A Debreceni Anatómiai Intézet, mint a vezetése alatt álló támasztószöveti kutatócsoport a MTA Biológiai Osztálya támogatásával 1965 júliusában "Kalluszképződés, a törésgyógyulás biológiája" témájú nemzetközi szimpóziumot rendezett (20. kép).

Ezen 13 ország mintegy 60 klinikus és elméleti csont és porc kutatója -köztük e terület számos vezető szaktekinvélye- vett részt (21.,22.,23.,24. kép). A szimpózium sikerének köszönhetően az azt bezáró K.H.Knese professzor további kallusz szimpóziumok rendszeres szervezését javasolta. A jelenlevők egyetértettek, s a következő összejövetel megrendezésére Helsinki (Prof.Koskinen) vállalkozott.

Krompecher professzor számára a fenti eredmények nemcsak az orvosi gyakorlathoz való hozzájárulást, hanem meghatározott biológiai problémák megválaszolását is jelentették. Arra utaltak, hogy a támasztószövetek differenciálódásának iránya meghatározott határokon belül befolyásolható (25. kép).

Ezek révén jutott el W.Roux "kvalitatív adaptáció" hipotéziséhez, amit ő konkrét kísérleti eredményekkel alátámasztott.

További problémakörként tanulmányozta a filogenetikai sor különböző egyedeké, egyes embrionális, már kialakult szövetek és szervek vaszkularizációját, terminális oxidációjának, glikolízisének és hexózamin termelésének mértékét. Ugyanezen paramétereket egyes kórfolyamatok szövetszétésével járó elváltozásaiiban is megvizsgálta.

Tapasztalatait abban összegezte, hogy a kapillarizálódás mértéke a lokális szöveti anyagcsere számára meghatározó jelentőségű. Az oxibiózis kapillárisok jelenlétéhez kötött. Mérsékelten hipoxiás miliójjú szövetekre glikolízis, avaszkuláris szövetekre "neutrális mukopoliszaharidok" termelése és felhalmozódása (un. "primitív mukopoliszaharid-anyagcsere") jellemző (26. kép). Adatai szerint a pajzsmirigy a vér hexózaminszintjét regulálni képes. A szöveti vaszkularizációt előidéző faktorok is érdekelték. Egyik munkatársával számos anyag hatását vizsgálták. Ezek közül egyet, a mellékveséből előállított kivonatot találtak leghatékonyabbnak. Az ezzel kezelt szövetbe erek nőttek, s ha vele csigolyaközötti porckorongokat infiltráltak, un. blokkcsigolya képződött.

Tudományos tevékenységét legyen szabad egyik közleményéből vett idézettel öszszefoglalnom: "In meiner wissenschaftlichen Arbeit stellte ich die chemischphysikalisch erklärbare funktionelle und auf Kausalität gerichtete Anschauung in den Vordergrund und deren entscheidende Wirkung habe ich durch meine Versuche bewiesen."

A Magyar Tudományos Akadémia 1966-ban ismételten levelező, majd 1973-ban rendes tagjául választotta (27. kép). Székfoglaló előadásának címe: "A szövetdifferenciálódás irányíthatósága". Tiszteletbeli tagja volt a Magyar Anatómusok, Hisztológusok és Embriológusok Társaságának, a Magyar Biológus Társaságnak. Tagja több akadémiai bizottságnak, szerkesztőségi tagja tudományos folyóiratoknak. Tudományos munkásságát külföldön is megbecsülték. Tagja volt a Leopoldina Akadémiának (Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina) (28. kép), levelező tagja az olasz Lombard Akadémiának (Accademia Lombarda) (29. és 30. kép), vezetőségi tagja a francia Association des Anatomistes-nek. Tiszteletbeli tagja volt a Szovjet Anatómusok, Hisztológusok és Embriológusok Összövetségi Társaságának, az NDK Anatómiai Társaságának, az NDK Oszteológiai Társaságának (31. és 32. kép), az Európai Oszteoartrológiai Társaságnak, s tagja az Anatomische Gesellschaftnak. A Comenius Egyetem (Pozsony) díszdoktorává avatta (33. kép), a Safarik Egyetem (Kassa) aranyjelvényt adományozott számára.

Nyugalomba vonulásakor a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki.

1975-ben, hetven éves korában ment nyugdíjba. Tanítványai, munkatársai akik 20 éves debreceni tanárságának jubileumán előadásokkal, s fehér asztal mellett köszöntötték (34. kép), ez alkalommal - a 25 éves debreceni jubileumon - nagyobb számban gyültek össze.

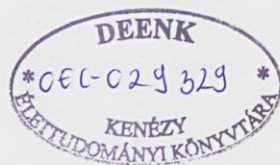
Ismét előadás-sorozatot rendeztek (35. kép), s az "Arany Bikában" több mint százötvenen - köztünk az egyetem vezetőségének képviselői - ültük körül az ünnepi asztalt (36.,37.,38. kép). E nevezetes 25 éves jubileum alkalmával tiszteletünket és szeretetünket emlékére (39. kép) kibocsátásával is igyekeztünk kifejezni, s azt ünnepélyesebbé tenni.

1980 nyaráig, amíg tudott, bejárt egykori intézetébe, s csökkenő intenzitással ugyan, de folytatta tudományos tevékenységét. Súlyos, hosszantartó betegsége azonban hamarosan ágyhoz szegezte. Az utolsó napokig figyelemmel kísérte tanítványai munkáját, s megjelenés előtt álló utolsó monográfiája (40. kép) kefelevonatait javítgatta. Még megérte az Európai Oszteoartrológiai Társaság tanítványai által Debrecenben rendezett Porc-Szimpóziumát, amelynek díszelnökévé választották. Betegségében vette át e Társaság elnökétől a tiszteletbeli tagságát igazoló oklevelet (41. kép). Nehány nappal e szimpózium befejezése után, 1983 augusztus 19.-én örökre itthagyt bennünket.

A Debreceni Orvostudományi Egyetem munkatársainak tevékenységét elismerendő kitüntetések, emlékérmeket alapított. Oktatási munkáért adható legrangosabb kitüntetése -ezzel is elismerve egykori professzorának ilyenirányú érdemeit- az 1992-ben alapított Krompecher emlékérem (42. kép).

Krompecher István maradandót alkotott. Emlékét nemcsak családja, egykori tanítványai és munkatársai őrzik, hanem bel- és külföldön mindazok, akik tisztelték, szerették és becsülték.

Hálás köszönetemet fejezem ki Dr. Krompecher István családjának, Dr. Maros Tibor professzornak, Kerner Aurélnénak, Balázs Istvánnak, valamint mindazoknak akik e biográfia összeállítását bármilyen formában elősegítették.

KÉPMELLÉKLETEK

1. kép Dr. Krompecher István és családja
az 1950 - es évek közepén

2. kép Szűk családi körben az 1970 - es években
(a fotót az egyik családtag készítette)

3685-1933-34.

*Magántanári képesítő=oklevél.
(Decretum habilitationis.)*

*A budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudomány-
Egyetem orvostudományi Kara a vallás- és közoktatásügyi
magyar királyi Minisztertől 1892. évi 45520. számmal kiadott
szabályrendeletnek megfelelően*

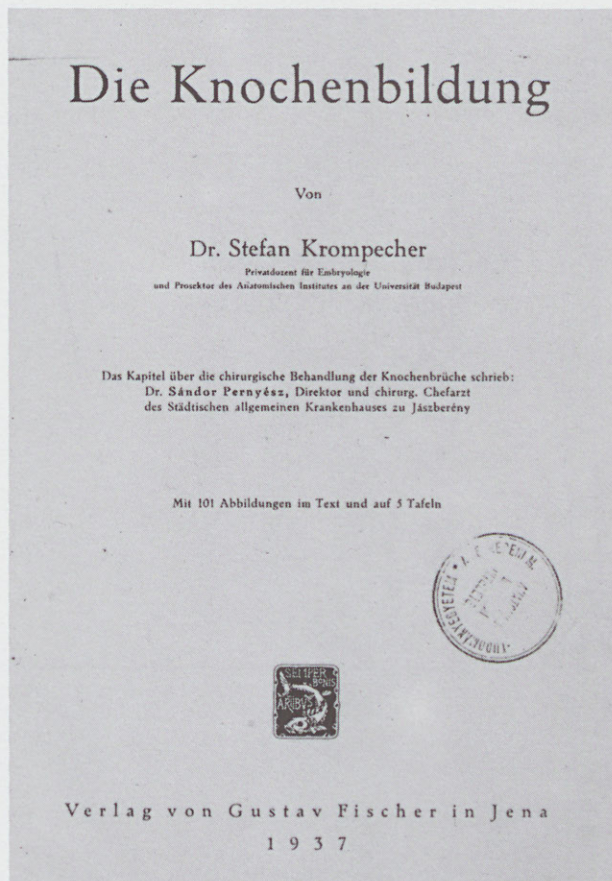
dr. Krompecher István
a. fejlődéstan^{nrát} című tárgykörből
*magántanárrá képesítette. A Kar ezen határozatát a vallás-
és közoktatásügyi magyar királyi Miniszter úr 1934. évi
Március hó 24-én. 14743/1934. szám alatt jóváhagyta
és nevezettfe ezen minőségében megerősítette.*

*Minnek hiteléül dr. Krompecher István úr
részére ezen képesítő oklevelet a Kar nevében kiállítottam
s a Kar pecsétjével ellátva, kiadtam.*

Budapesten, 1934. évi Április hó 12-én.

Mészáros
a budapesti Kir. Magyar Pázmány Péter Tudomány-
Egyetem orvostudományi Karának
e. i. dékánja.

4. kép

Első monográfiája a
"Csontképződés" címlapja

5. kép MTA Tihanyi Biológiai Kutatóintézete

IZÜLETKÉPZÉS

— KUTATÁSI ÉS KÍSÉRLETI EREDMÉNYEK —
ALKALMAZÁS A SEBÉSZI GYAKORLATBAN

SZERKESZTETTE:

KROMPECHER ISTVÁN

AZ IZÜLETKÉPZÉSI FEJEZETEKET ÍRTA:

DR. KROMPECHER ISTVÁN és DR. PUKY PÁL
ORVOS EGYETEMI TANÁR KOLOZSVÁR
ORTHOPÉDSEBÉSZ EGYETEMI MAGÁNTANÁR BUDAPEST

A KÍSÉRLET-SZÖVEVTENYÉSZTÉSI ÉS A SZÖVEVFEJLŐDÉSTANI FEJEZETEKET ÍRTA:

DR. GÜNDISCH MIHÁLY és DR. SZÉKELY KÁROLY
EGYETEMI ADJUNKTUS KOLOZSVÁR
EGYETEMI TANÁRSÉGÉD KOLOZSVÁR

XIX TÁBLÁN 73 ÁBRÁVAL

KIADJA:

AZ ERDÉLYI MŰZEUM-EGYESÜLET ORVOSTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLYA
KOLOZSVÁR, 1943.

6. kép

Az "Ízületképzés" című
monográfia címlapja

7. kép

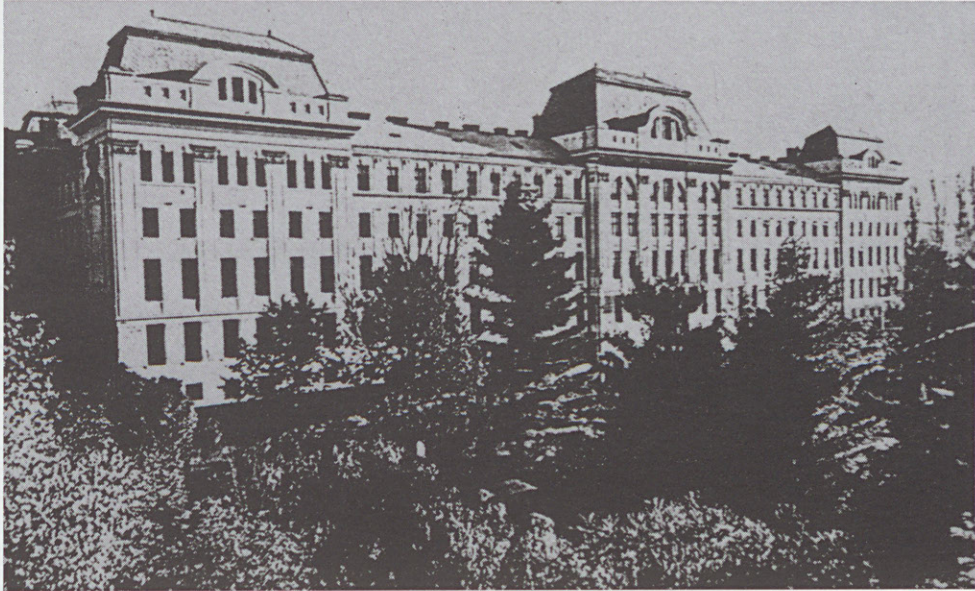
"Ízületképzés"
Előszó, 1. oldal

Előszó.

Az orvostudomány fejlődése annak szükségszerű tagozódására vezetett. Ma már az orvostudomány egyes ágai magukban is olyan hatalmas anyagot ölelnek fel, hogy egy-egy szakma ismerete, számon tartása a szakember számára sokszor már egymagában is terhet jelent, a más szakmákban való egyidejű elmélyedés pedig általában nem lehetséges. Minthogy azonban a tudományágak horizontális tagulása mellett azok vertikális egymásrautaltsága követelően nyomult előtérbe, egyes esetekre nézve kialakult az a módszer, amelyik a tárggyul választott szervet kiragadva — legyen az a szem, a szív, a csont vagy az ízület — úgy igyekszik azt minden oldaláról, annak keletkezésében, szerkezetében, biológiájában, pathológiájában és klinikájában megismerni, hogy összegyűjti azt a tudásanyagot, amit a kiválasztott szerve nézve a fejlődésben, a szövettan, a bonctan, az élettan, a körbonctan, a sebészet stb. nyújt. A tudomány művelésének ilyen vertikális módját alkalmaztuk az izültre vonatkozó kutatómunka során is, amikor a működéses szemlélet szerinti oknyomozó kutatási módszert, a szövettanfejlődéstől a kísérletes kutatásokon keresztül a klinikumig kísértük meg alkalmazni. Az így elért eredmények sokszorosan erősítik és igazolják egymást.

Ez a módszer és a működéses és oknyomozó, biológia szemlélet tudta biztosítani, hogy — az irodalomban képviselt tagadó állásponttal szemben — ezen kutatómunka eredményeként, legalább is kísérleti állatainkra nézve, ma már képesek vagyunk a csontrendszernek elvileg bármely részén jól működő izületet képezni. Az ízület egyes alkotórészeit, mint pld. az izületi porcogót, a szervszövetből alakítottuk ki.

A regeneratív műtétek eredményeinek leolvasása komoly kritikát igényel és a több év utáni késői eredmények is figyelembe veendőek. Ez a körülmény és a végzett kutatómunka lépcsőről-lépcsőre haladó és az egymásután adódó eredményekre épített volta magyarázza, hogy ezen tömören és néhány részét illetően csak nagy vonásokban közölt munka

8. kép A Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem központi épülete

*Az 1827: XI. törvénycikk 1. §-a alapján felállított,
a tudomány művelésére és terjesztésére
s egyszersmind a magyar nyelv emelésére
alapított*

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Krompecher István
urat

*az 1948. évi július 2-án levelező tagjául választotta
és ennek bizonyítékául ez oklevelet kiállította.*

Budapest, 1949. évi február hó 28-án.

Vainovich Géza
főtökér.

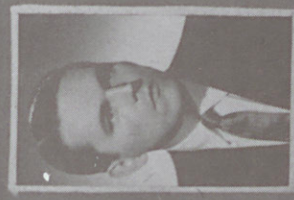
Kodály Zoltán
elnök.

9. kép Az "első" MTA levelező tagság okirata Kodály Zoltán elnök aláírásával

Debreceni Anatómiai Szövet- és Fejlődéstani Intézet Orvosi kara.
1960

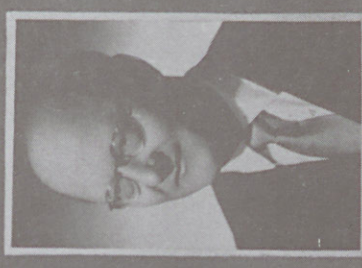
Dr. S. KOSTEJSKY NATALIP
EGYETEMI TÁRSASÉG

Dr. HADHÁRY CSABA
EGYETEMI ANATOMIUS

Dr. MELKES GYÖRGY
EGYETEMI DOCENS

Dr. KROMPECHER ISTVÁN
EGYETEMI TÁRSASÁG ELNÖKE

Dr. FÖLDES ISTVÁN
EGYETEMI ANATOMIUS

Dr. KALAIPOS SÁNDOR
EGYETEMI TÁRSASÉG

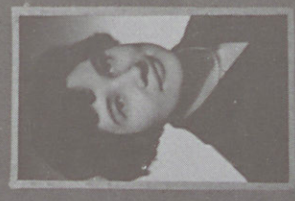
Dr. KISS A. FERENC
EGYETEMI TÁRSASÉG

Dr. LÉVAI GÉZA
EGYETEMI CSOKORFŐ

Dr. TARSOLY EMIL
EGYETEMI CSOKORFŐ

H. OLÁH ÉVA
EGYETEMI TÁRSASÁG

B. LÁSZLÓ TIRARIA
EGYETEMI TÁRSASÁG

Dr. PERJÉCS ISTVÁN
EGYETEMI CSOKORFŐ

Dr. ZSADÁNY TIRRE
EGYETEMI CSOKORFŐ

Dr. Krompecher István 10 éves debreceni tanszékevévői jubileuma alkalmából.

FOTO: SZÓV. 2. mltr.

10. kép A 10 éves debreceni jubileum tablója (lásd a következő oldalt is)

A 10 ÉVES DEBRECENI JUBILEUMI TABLÓ (10. kép)

Felső sor: (balról jobbra haladva)

Dr. Kostenszky Katalin, Dr. Hadházy Csaba, Dr. Lelkes György,
Dr. Krompecher István, Dr. Földes István, Dr. Kalapos Sándor,
Dr. Kiss A. Ferenc

Alsó sor: (balról jobbra haladva)

Drd. Lévai Géza, Dr. Tarsoly Emil, H. Oláh Éva, B. László Mária,
Dr. Perjés István, Drd. Zs. Nagy Imre.

A 25 ÉVES DEBRECENI JUBILEUMI TABLÓ (11. kép)

Felső sor: (balról jobbra haladva)

Dr. Kiss A. Ferenc, Dr. Tarsoly Emil, Dr. Földes István,
Dr. Krompecher István, Dr. Hadházy Csaba, Dr. Lévai Géza,
Dr. Kostenszky Katalin.

Középső sor: (balról jobbra haladva)

Dr. Módis László, Dr. Oláh Éva, Dr. László Mária,
Dr. Mándi Barnabás.

Alsó sor: (balról jobbra haladva)

Dr. Kern Mária, Dr. Glant Tibor, Dr. Petkó Mihály, Dr. Laczkó Jenő,
Dr. Gyarmati János, Dr. Matesz Klára.

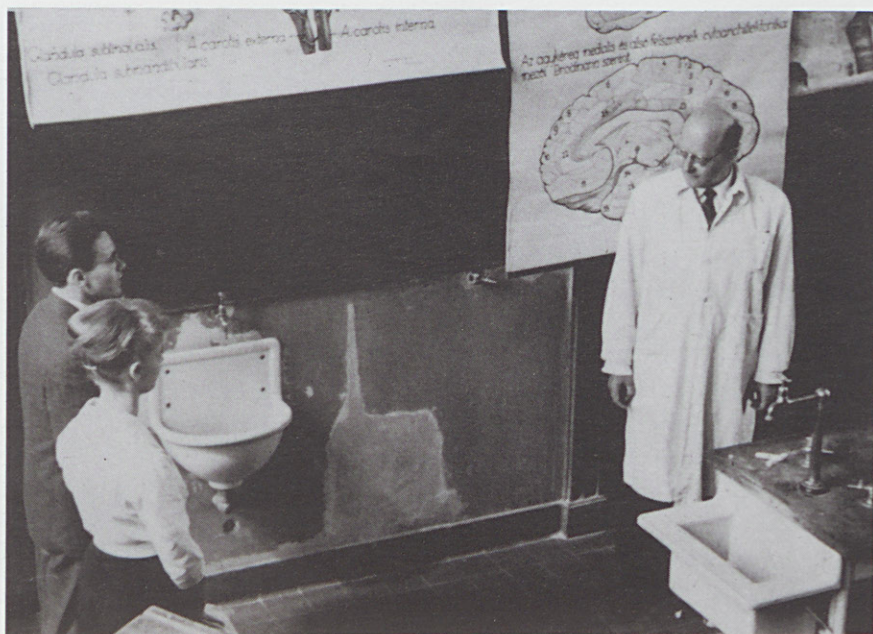
DEBRECENI ANATÓMIAI, SZÖVET-ÉS FEJŐDÉSTANI INTÉZET OKTATÓI KARA 1975

Dr. KROMPECHER ISTVÁN 25 ÉVES DEBRECENI TANSÉKVEZETŐI JUBILEUMA ALKALMÁBÓL

Foto Szöv. 2. tábl.

11. kép A 25 éves debreceni jubileum tablója (lásd az előző oldalt is)

12. és 13. kép

Hallgatói "utolsó" anatómiai előadáson megköszönik két éves oktatói munkáját.

14. és 15. kép

V. éves hallgatók "ballagásukon" (1961)
búcsúznak Krompecher és Went professzoroktól

A TUDOMÁNYOS MINÓSÍTÓ BIZOTTSÁG

*Krompecher Istvánt
az orvostudományok*

DOKTORÁVÁ NYILVÁNÍTOTTA

Budapest, 1952. július 14.

Szever Eszter

ELNÖK

Turóczi Géza

TITKÁR

16.

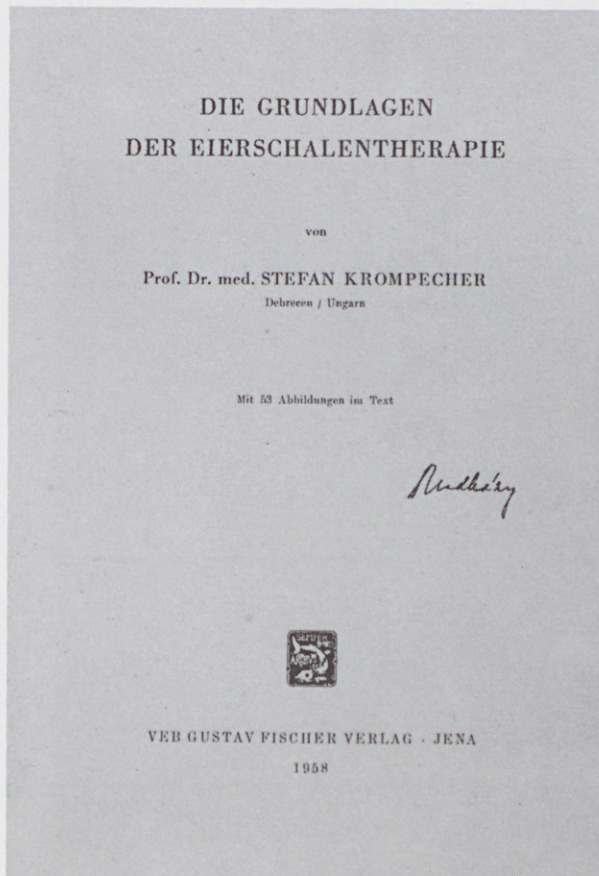

17. kép

Háború után Halléban

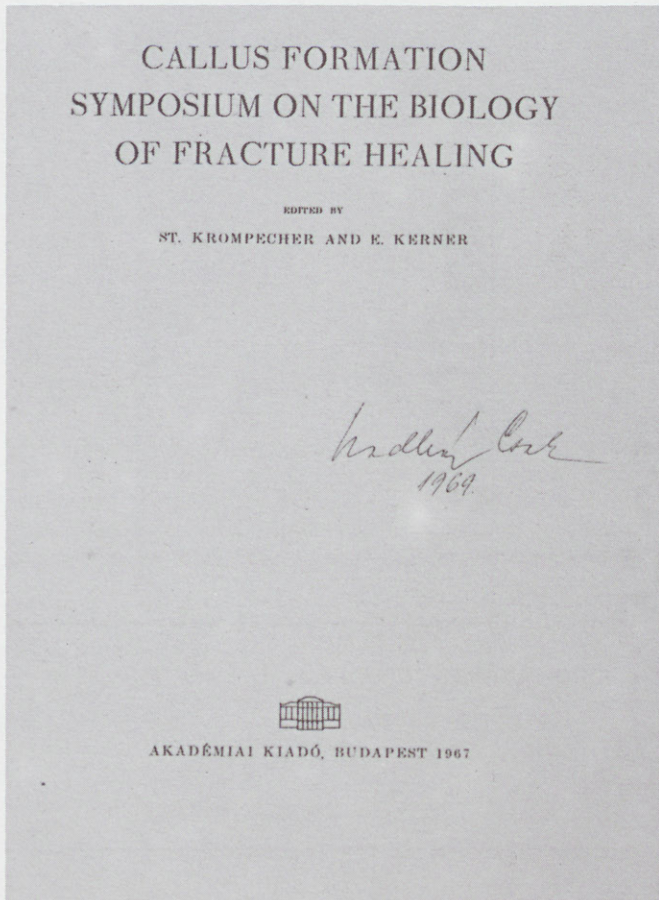

18. kép Egyik nőnapi rendezvényünkön

19. kép

"A tojás héjterápia alapjai"
című monográfia címlapja

20. kép

A "callus symposium" előadásai

21. kép "Callus symposium". Résztvevők.

22. kép

"Callus symposium".
Részvevők üdvözlése,
megnyitás.

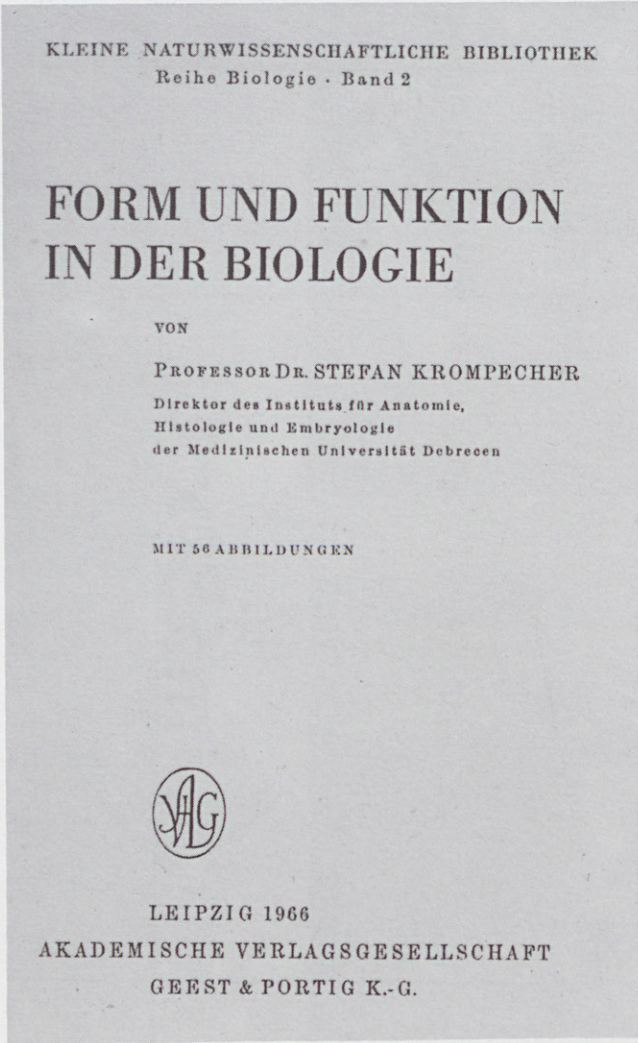
23. kép

"Callus symposium".
...a mechanikai erő
jelentősége...

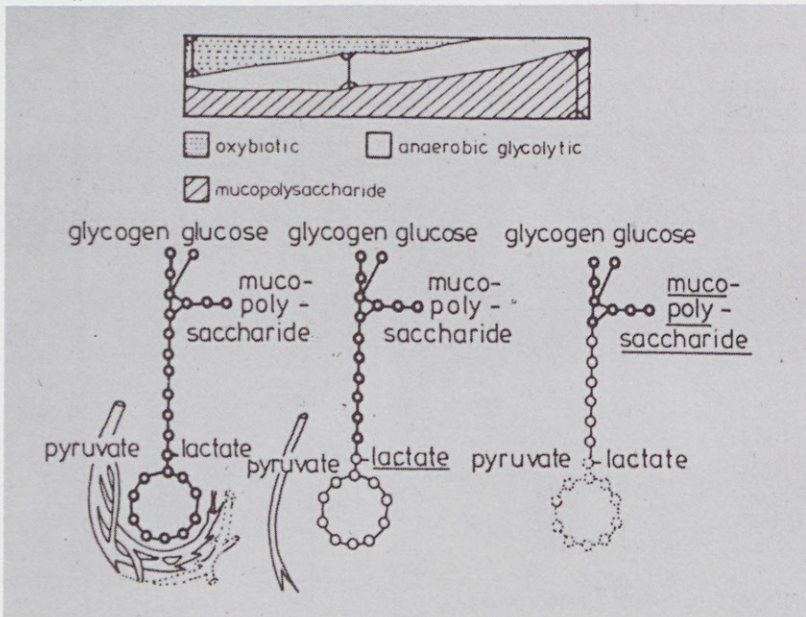
24. kép

"Callus symposium".
Hortobágyi kiránduláson.

25. kép

A negyedik monográfia
címlapja.

26. kép

"Oxibiotikus" - "anaerob
glikolitikus" - és "primitív
munkopoliszaharid - anyagcsere"
jellemzőinek vázlatos ábrázolása.
Az ereződés befolyása az
anyagcserefélelésegek
kialakulására.

A MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ELNÖKSÉGE

Krompecher Istvánt

AKIT AZ AKADÉMIA CXXXIII. KÖZGYŰLÉSE

a funkcionális anatómia

TERÉN KIFEJTETT
MUNKÁSSÁGA ELISMERÉSÉÜL

RENDES TAGGÁ

VÁLASZTOTT

AKADÉMIAI JOGAINAK GYAKORLATÁBA
HELYEZI ÉS AKADÉMIAI CIMÉNEK
NYILVÁNOS VISELÉSÉRE
FELJOGOSÍTJA

Budapest, 1973. Május hó 11-én

Stefán László
FŐTITKÁR

Grósz Gyula
ELNÖK

NUMQUAM OTIOSUS

ie im Jahre 1652 gegründet, im Jahre 1677 durch Kaiser Leopold I. als Akademie des Heiligen Römischen Reiches Deutscher Nation bestätigt und 1742 von Kaiser Karl VII. erneut privilegierte

Kaiserlich Deutsche Akademie der Naturforscher

ernennt hierdurch

Herrn Dr. Stefan Krompacher, Debrecen
Professor der Anatomie

in Anerkennung seiner hervorragenden Forschungen zu ihrem Mitglied.

Das Bewußtsein der Ohnmacht des Einzelnen dem ungeheuren Forschungsgebiet der Naturwissenschaften und der Heilkunde gegenüber, die Erkenntnis der Kraft, die dem einmütigen Zusammenwirken einer Gemeinschaft geistig tätiger Männer verliehen ist, die Überzeugung, daß ernste wissenschaftliche Arbeit den einzelnen Menschen veredelt und hebt, das Wohlergehen von Städten und Staaten fördert und ein Band des Friedens zwischen den Völkern knüpft, vereinigte die Stifter der Akademie zu einem festen Bunde.

Stolz auf die ausgezeichneten Männer, die ihr angehört haben – so auf Agassiz, Berzelius, Blumenbach, L. v. Buch, de Candolle, Celsius, Cuvier, Darwin, Ehrenberg, Goethe, Haller, Herschel, Alexander v. Humboldt, Kölliker, Liebig, Linné, Lyell, Scheuchzer, Siemens, W. Thomson, Virchow, Wilh. Weber, Weierstraß und hunderte von Anderen – und nicht minder stolz auf ihre hervorragenden lebenden Mitglieder begrüßt die Akademie Sie in der Sicherheit, daß Sie im Sinne ihrer Gründer weiterhin mit voller Schaffensfreude und aller Ihrer Kraft mitwirken werden,

die Natur zu erforschen zum Segen der Menschheit.

Halle, am 24. Juni 1958

Der Präsident der Akademie

NELLA SEDUTA PLENARIA DEL *24 Gennaio 1967* LA

ACCADEMIA MEDICA LOMBARDA

HA NOMINATO SOCIO CORRISPONDENTE

IL *Professor Stefano Kraupecher*

RICONSCENDO GLI ALTI MERITI DA LUI RAGGIUNTI
NEL CAMPO DELLE DISCIPLINE MEDICO-CHIRURGICHE

MILANO, Li *31 Dicembre 1967*

IL SEGRETARIO
Walter Montan

IL PRESIDENTE

Giordano

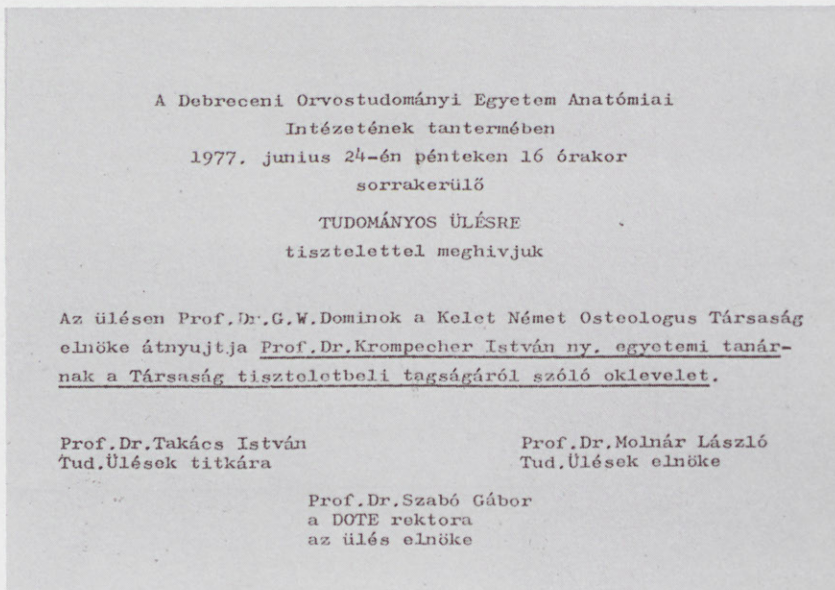
29. kép A Lombard Akadémia levelező tagjának oklevele

30. kép Giordano prof. elnök átadja a Lombard Akadémia emlékérmét

31. kép Prof. Dominok átadja az NDK Osteologus Társaság tiszteletbeli tagságának oklevelét.

32. kép Az oklevél átadásakor tartott tudományos ülés meghívója.

Q B F. F. E. Q. S.

SUMMIS AUSPICIIS REI PUBLICAE SOCIALISTICAE BOHEMOSLOVACAE
SUMMIS AUSPICIIS REI PUBLICAE SOCIALISTICAE SLOVACAE
NOS RECTOR ET ALMA LITTERARUM ET ARTIUM

UNIVERSITAS COMENIANA BRATISLAVENSIS
LECTURIS SALUTEM

SENATUS UNIVERSITATIS COMENIANAE BRATISLAVENSIS
OCCASIONE ANNIVERSARIORUM QUINQUAGESIMI UNIVERSITATIS COMENIANAE INSTITUENDAE
QUINGENTESIMIQUE ACADEMIAE ISTROPOLITANAE CONDENDAE CELEBRANDORUM OBLATA
ANTIQUUM AC LAUDABILEM MOREM MAIORUM SEQUENS
AC VIROS IN COGNITIONE RERUM INDAGANDA SAGACISSIMOS OPERIBUSQUE SUI PRÆCIPUOS
QUI AD DOCTRINAM EXCOLENDAM ET HUMANITATEM PROMOVENDAM MIRUM IN MODUM CONTELERUNT
HONORIBUS ACADEMICIS ORNARE CUPIENS
IN CONSENSU LEGITIMO DIE XVII MENSIS FEBRUARII ANNI MCMLXIX HABITO COMMUNI OMNIUM SENTENTIA DECREVIT. UT
VIR ILLUSTRISSIMUS

STEPHANUS KROMPECHER

PROFESSOR UNIVERSITATIS MEDICAE
DEBRECINENSIS

QUI DE SCIENTIA OPERIBUS METHODICE NOVAS VIAS APERIENTIBUS THEMATICÆQUE INVENIENTIBUS
OPTIME MERITUS EST
HONORIS CAUSA

IN UNIVERSITATE COMENIANA IN DOCTORUM SCIENTIARUM NUMERUM RECIPERETUR
QUOD SENATUS UNIVERSITATIS CONSULTUM CUM A SUMMA POTESTATE
REI PUBLICAE SOCIALISTICAE SLOVACAE
CONFIRMATUM ESSET NOS HUNC VIRUM PERILLUSTREM
SCIENTIARUM MEDICARUM DOCTOREM

CREAVIMUS CREATUM RENUNTIAVIMUS
OMNIA QUAE HUNC HONOREM SEQUUNTUR IURA ET PRIVILEGIA IN EUM CONTULIMUS IN CUIUS REI EIDEM HASCE LITTERÆ
MAIORE UNIVERSITATIS SIGILLO ROBORANDAS CURAVIMUS

DEDIMUS BRATISLAVAE DIE XIX MENSIS IUNII ANNI MCMLXIX

ELABUS

RECTOR

Dr. Štefan

SECRET

P. S. C.

33. kép A Comenius Egyetem (Pozsony) honoris causa doktori oklevele

34. kép Intézeti vacsorán a debreceni tanárságának 20. évfordulóján

35. kép Debreceni tanárságának 25. évfordulóján tartott ülésen a tudományos rektorhelyettes méltatja Krompecher István tevékenységét.

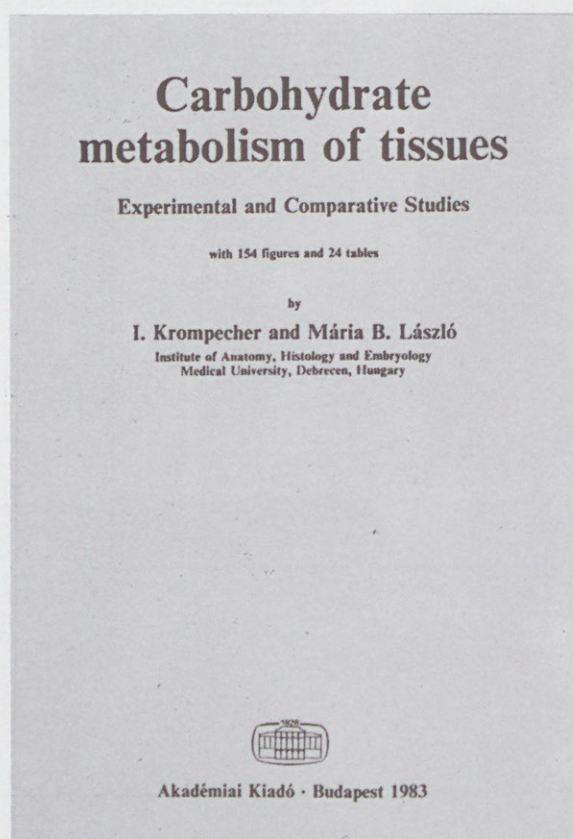
36., 37., 38. kép

Krompecher professzor 70 éves.
25 éves debreceni tanszékvezetői
jubileuma alkalmával rendezett
díszvacsora

39. kép Prof. Dr. Krompecher István 70 éves, emlékérem

40. kép

Az utolsó monográfia címlapja

DIPLOMA

Europae Societas Osteoarthrologica

*honori sibi ducit
dominum*

Prof. Dr. Stephan KROMPECHER de Debrecen

*ob eius summa merita in studia ossis cartilaginisque sodalem
honoris causa constituere.*

S. Havlicka
Secretarius generalis ESOA

Pragae, anno MCMLXXXIII

41. kép Az Európai Oszteoartrológiai Társaság tiszteletbeli tagságát tanúsító oklevél

42.kép A DOTE "kimagasló oktatásért" adományozott Krompecher István emlékérmé

TUDOMÁNYOS MUNKÁI

- 1/a. Jobb szívkamrából eredő aorta és arteria pulmonalis egy hároméves gyermekben.
Magyar Orv. Arch. **28.** (1927) 620-625.
- 1/b. Aus der rechten Herzkammer entspringende Aorta und Arteria pulmonalis bei einem dreijährigen Kinde.
Frankf. Z. Pathol. **36.** (1928) 186-191.
2. Die Entwicklung der elastischen Elemente der Arterienwand.
Z. Anat. u. Entwickl. Gesch. **85.** (1928) 704-722.
3. Az elasztikus elemek fejlődése.
Magyar Orv. Arch. **29.** (1928) 527-542.
- 4/a. Morfológiai elváltozások endarteritis obliteransban.
Orvosi Hetilap **72.** (1928) 1403.
- 4/b. Az endarteritis obliterans pathohistológiája.
Magyar Sebészek Társasága Ülése. 1930.
- 5/a. Teleangiostenosis. Orvosi Hetilap **73.**(1929) 672-675.
- 5/b. Teleangiostenose, die morphologische Grundlage der "juvenilen" oder "spontanen" Gangrän/Endarteriitis obliterans, Arteriitis obliterans, Thromboangiitis obliterans. Arteriosclerosis renum und Scleroderma. Beitr. pathol. Anat. **85.** (1930) 647-682.
6. Le developpement de la tissue elastique. C.R.I.Assoc. Biol. 1930.
7. Die Entwicklung des elastischen Knorpels.
Anat. Anz. Erg. H. **71.** (1931) 42-49.
8. Die Entwicklung der elastischen Fasern des Bindegewebes.
Anat. Anz., Erg. H. **71.** (1931) 49-58.
9. Secunder thrombosis kialakulása teleangiostenosisban.
Magyar Orvosi Nagyhetek gyűlései 1931.
10. Az új anatómiai nomenklaturatervezet.
Orvosi Hetilap **76.** (1932) 110-111.
- 11/a. Die Histologie der Absonderung des Smegma praeputii.
Anat. Anz., Erg.H. **75.** (1932) 170-176.

- 11/b. Vorweisung mikroskopischer Präparate über die Histologie der Smegmabildung. *Anat. Anz., Erg. H.* **75.** (1931) 239.
- 11/c. A smegmaképződés histológiai vizsgálata, tekintettel az elzsírosodott többrétegű laphámra. *Magyar Orv. Arch.* **33.** (1932) 62-69.
12. Entwicklungsgeschichtliche und histologische Untersuchungen über das Glomus coccygicum des Menschen. *Anat. Anz., Erg. H.* **75.** (1932) 176-185.
13. A gerincesek agysúlya és intelligenciája. *Természet tud. Közlöny Pótfüzete X-XII.* (1933).
14. Untersuchungsergebnisse über die Osteohistogenese mit Anwendung geeigneter Methoden zur Darstellung von Osteoblasten und Osteozyten. *Verh. Ung. Path. Ges.* (1933).
15. Az elasztikus porc funkcionális szerkezete. *MTA Mat. Természet. Ért.* **50.** (1933) 102-113.
16. A csontszövet fejlődése. *Orvosi Hetilap* **78.** (1934) 1000-1001.
17. Die Histologie der enchondralen Knochenbildung unter normalen und rachitischen Verhältnissen. *Verh. Ung. Path. Ges.* (1934).
18. A primer angiogén csontképződés. *Magyar Orv. Arch.* **35.** (1934) 418-425.
- 19/a. Die Entwicklung der Knochenzellen und die Bildung der Knochengrundsubstanz bei der knorpelig und bindegewebig vorgebildeten sowie der primären reinen Knochenbildung. *Anat. Anz., Erg. H.* **78.** (1934) 34-53.
- 19/b. Vorweisung mikroskopischer Präparate über die Entwicklung der Knochenzellen. *Anat. Anz., Erg. H.* **7.** (1934) 234-236.
- 20/a. Die Verfettung der Plattenepithelzellen und Detritusbildung in den Tonsillarkrypten. *Verh. Ung. Oto-Laryngol. Ges.* (1934). (*St. Krompecher, I. Némai*)
- 20/b. Epithelverfettung in den Tonsillenkrypten. *Monatsschr. Ohrenheilkd. Laryngo-Rhin.* **68.** (1934) 641-646. (*St. Krompecher, I. Némai*)
21. Die Fettabsonderung der axillaren Apokrindrüsen. *Z. mikrosk.anat. Forsch.* **37.** (1934) 199-218. (*St. Krompecher, I. Rudnai-Molnár*)

22. Regenerative Knochenbildung unter Zug und Druck.
Verh. Ung. Path. Ges. (1935).
23. Experimentelle Beeinflussung der Art der regenerativen Knochenbildung durch mechanische Einwirkungen.
Anat. Anz., Erg.H. **81**. (1936) 138-148.
24. Csonttörések kezelésének irányelvei.
Orvosi Hetilap **80**. (1936) 14-16.
25. Die Beuelemente der Spongiosa der Knochen.
Verh. Ung. Path. Ges. (1936).
26. Über die Bedeutung der direkten Kern-bzw. Zellteilung (Amitose), ausgehend von einer Betrachtung der histogenetisch-stammegehehlichen Lage der betroffenen Zelle. Z.
Anat. u. Entwickl.- Gesch. **107**. (1937) 235-257.
27. A csontszövet rostjainak eredete és különbözősége.
Orvosi Hetilap **81**. (1937) 441.
28. Mozgatható, száraz anatómiai készítmények előállítására.
Orvosi Hetilap **81**. (1937) 159-160.
29. Az emberi csontsejtek alaki különbözősége a csont képződés féleségétől függően.
Magyar Orv. Arch. **38**. (1937) 112-115. (*Krompecher St., Berencsi G.*)
30. Die Knochenbildung. G. Fischer Verlag, Jena 1937.
31. Die Entstehungsbedingungen des Faserknorpels.
Anat. Anz., Erg. H. **85**. (1938) 229-236.
32. Csontképződés és mechanikai igénybevétel.
MTA Mat. Természettud. Ért. **57**. (1938) 728-749.
33. Die Metaplasie der Stützsubstanzen, histologisch und cytologisch betrachtet.
Verh. Ung. Path. Ges. (1938).
34. Die entwicklungsmechanische Bedeutung der kleinen Muskeln der Ohrmuschel.
Anat. Anz., Erg. H. **87**. (1939) 428-430. (*St. Krompecher, L. Érczy.*)
- 35/a. Die Grundlagen einer experimentellen Gelenkbildung.
Anat. Anz. Erg.H. **87**. (1939) 43-54. (*St. Krompecher, K. Goertler.*)

- 35/b. Kísérletes ízületképzés az élő szervezetben.
Orvosi Hetilap **83.** (1939) 998-999.
- 36/a. Az áll ízület kialakulásának mechanizmusa és hisztológiája.
Orvosi Hetilap **83.** (1939) 246.
- 36/b. Über die Pseudoarthrose.
Verh. Ung. Path. Ges.(1939)
- 37/a. Kísérletes ízületképzés az élő szervezetben.
Orvosi Hetilap **83.** (1939) 1081.
- 37/b. Egyes szövetek kísérletes képzése az élő szervezetben.
Természettud. Közlöny Pótfüzete. X-XII. (1939)
38. La formation experimentale de cellules granuleuses en differents tissus par le traitement postopérateur C.R. Assoc. Anatom. Budapest (1939.)
39. Az embryo iszik és lélegzik. Buvár I. (1939).
40. Die Bedeutung de Knorpelcallus.
Virchows Arch. pathol. Anat. u. Physiol. u. klin. Med. **305.** (1939) 394-405.
41. Művi ízületek. Egészség (1939) 253-255.
42. Praktische Bestimmung der Belichtungszeit bei der Mikrophotographie.
Magyar Biol. Kut. Int. Munk. **II.** (1939) 242-244.
43. Die Ähnlichkeit bzw. Identität der Knochen- und Knorpelgrundsubstanz resorbierenden Riesenzellen.
Anat. Anz., Erg. H. **88.** (1939) 295-296.
44. Neuere Verfahren zur Darstellung von Knochenzellen.
Magyar Biol. Kut. Int. Munk. **11.** (1939) 247-250. (St. Krompecher, A. Hesz.)
45. Morphologische Unterscheidung von abnormen Verkalkungs- und Verknöcherungsvorgängen.
Magyar Biol. Kut. Int. Munk. **11.** (1939) 245-246. (St. Krompecher, G. Berencsi)
46. Die Chondroklasie, normal und pathologisch, namentlich bei Marmorkrankheit. Die Bedeutung und Funktion der Osteoklastenriesenzellen. Beitr. pathol. Anat. **104.** (1940) 164-185.
- 47/a. Die funktionell bedingte Verscheidenheit der Intimabildungen. Eine vergleichend histogenetische Studie. Verh. Ung. Path. Ges. (1940).

- 47/b. Die Gefäßwandentwicklungen in kausal-histogenetischer und vergleichend funktioneller Darstellung.
Z. Anat. u. Entwickl.-Gesch. **110**. (1940) 423-442.
48. Über die Bedingungen der Knochenbildung.
Magyar Biol. Kut. Int. Munk. **12**. (1940) 302-310.
49. Die Vermehrungs-Zellteilung (Mitose) und die Wachstums-Kernteilung (Amitose) im Lichte der Histogenese und der Vererbungslehre.
Verh. Ung. Path. Ges. (1941)
50. Die Rolle der lokalen Induktion bzw. der anderswo erworbenen Determinierung bei der Gewebsdifferenzierung, namentlich bei der des Knochengewebes. Magyar Biol. Kut. Int. Munk. **14**. (1942) 357-363.
51. Az emberi szövetek regeneratív képessége.
EME Vándorgyűlés Emlékkönyve, Kolozsvár, 1942.
- 52/a. Izületképzés. EME Orvostud. Szakosztály Kiadó, Kolozsvár, 1943.
(Krompecher St., Puky P., Gündisch M., Székely K.)
- 52/b. Kísérletes izületképzés. EME Orvostud. Ért. Kolozsvár **54**. (1943) 45-68.
- 52/c. Experimentelle Gelenkneubildung. Orthopädie **5** (1958) 102-107.
- 52/d. New formation of articulations.
Symposia Biol. Hung. **7**. (1967) 383-387. Akadémiai Kiadó, Budapest
53. Kauzális és funkcionális szemlélet az embryológiában.
EME Orvostud. Ért. Kolozsvár **54**. (1943) 7-17.
54. A sejt és a szövetegység. EME Orvostud. Ért. Kolozsvár **58**. (1944) 40-44.
55. The effect of adequate physical influence on celldifferentiation during regeneration in mammals and in men. Proc. 6th Internat. Congr. Exp. Cytology, Stockholm 1947. Exper. Cell Res., Suppl. I (1947) 522.
56. Csontképződés egyes pathológiás formái.
Magyar Radiológia **2**. (1950) 141-155.
57. Qualitative Differenzierung von in Entwicklung begriffenen embryonalen Skeletteilen durch Umwelteinwirkungen.
Acta morphol. Acad. Sci. hung. I. (1951) 55-66.

58. The activity of the periosteum and experimental influences on these.
Proc. Ann. Meeting. Hungarian Path. and Anat. 1950.
Acta morphol. Acad. Sci. hung. I. (1951) 434.
59. Über die antirachitische Wirkung der Eierschale.
Acta physiol. Acad. Sci. hung. 4. (1953) Suppl. 61-62.
(*St. Krompecher, A. Krámlí, G. Lelkes, S. Szabó, T. Vályi-Nagy*)
60. Development of the connective tissue and its capacity of transformation.
Proc. Ann. Meeting Hung. Path. and Anat. 1953. Acta morphol.
Acad. Sci. hung. 4. (1954) 113-117.
61. Formation of elastic elements under embryonal, postembryonal,
regenerative, pathological and explanation conditions.
Proc. Ann. Meeting Hung. Path. and Anat. 1953.
Acta morphol. Acad. Sci. hung. 4. (1954) 132.
62. Zusammenhang des Saftkreislaufes der Nasenschleimhaut mit der
Schädelhöhle bzw. mit dem Liquor.
Acta physiol. Acad. Sci. hung. 6. (1954) 56-58. (*St. Krompecher, B. Fornet,
I. Földes, Cs. Hadhazy, Á. Orosz, Cs. Kósa, G. Tóth, J. Hankiss, G. Filipp,
B. Kövér, J. Kecskés*).
63. A periosteum kísérletes befolyásolhatósága különös tekintettel a
transzplantációk eredményeire.
DOTE Tud. Ülések Évk. 1954/55. 49-53. (*Krompecher St., Dobi S., Cseppentő I.*)
- 64/a. Kísérletes ízület-transzplantáció, s jelentősége az ízületi plasztikában.
DOTE Tud. Ülések Évk. 1954/55. (*Pap K., Krompecher St.*)
- 64/b. Über die Transplantation des Gelenkknorpels (russ.).
Verh. Ges. Anat. Histol. Embryol. USSR. Kiev, 1958. (*St. Krompecher, K. Pap*)
65. A tojánhéj porfirintartalma.
DOTE Tud. Ülések Évk. 1955/56. (*Bobory P.J., Krompecher St.*)
66. Fonction et forme. Nouveaux points de vue et résultats dans l'adaptation
fonctionnelle, régénération et néodifferentiation des tissus. VIe Cong.
Féd. Internat. Anat. Paris, 1955. Bull. l'Assoc. Anat. 91. (1956) 799-812.
67. La régénération et néoformation expérimentele des articulations.
VIe Cong. Féd. Internat. Anat. Paris, 1955. Bull. l'Assoc.
Anat. 91. (1956) 813-821.

68. Die Beeinflußbarkeit der Gewebsdifferenzierung der granulierenden Knochenoberflächen insbesondere die der Kallusbildung. *Langenbeck's Arch. klin. Chirurgie* **281**. (1956) 472-512.
- 69/a. A transzplantáció aktuális problémái, különös tekintettel a működés szerepére. *Orvosi Hetilap* **97**. (1956) 485-491. (*Krompecher St., Lelkes G.*)
- 69/b. Actual problems of transplantation with special reference to the role of function. *Proc. Ann. Meeting Hung. Path. and Anat. 1955. Acta morphol. Acad. Sci. hung. Suppl.* **7**. (1956) 1-9. (*St. Krompecher, G. Lelkes*)
- 70/a. Die Kallusbildung nach der Diafixation. In: K. Pap: Die Diafixation. Verlag Ung. Akad. Wiss., Budapest 1956, 217-235.
- 70/b. Kalluszképződés diafixálás után. *Kísérletes Orvostud.* **10**. (1958) 41-45. (*Krompecher St., Pap K., Berényi P.*)
71. A tojásbél jelentősége a rachitis profilaxisában és terápiájában. *Élelmezési Ipar* **9**. (1957) 267-278.
72. Qualitative und quantitative Beeinflussung der Gewebsdifferenzierung. *DOTÉ Tud. Ülések Évk. 1956/1957*.
73. Javaslat a holttestkamrák szellőztetésére. *Újítási Ért.* **7**. (1957).
74. Bone and marrow: osteohaemopoietic entity. *Acta morphol. Acad. Sci. hung.* **7**. (1957) 351-354.
- 75/a. Die Wirkung der Eierschalenverabreichung auf die Blutbildung. XII. *Kongr. Ung. Physiol. Ges., Acta physiol. Acad. Sci. hung. Suppl.* **11**. (1957) 68-69. (*St. Krompecher, G. Lelkes, B. Galamb, E. Kerner*).
- 75/b. Tojásbéladagolás hatása a vérképzésre. *DOTÉ Tud. Ülések Évk. 1957/58.* (*Lódy L., Krompecher St., Lelkes G., Mészáros L., Kertész L.*)
- 75/c. Tojásbéladagolás hatása a vérképzésre. *Orvosi Hetilap* **99**. (1958) 192-194 (*Lódy L., Krompecher St., Lelkes G., Mészáros L., Kerner E.*)
76. Die Incorporation der mit Radiocalcium markierten Eierschalen bzw. des Calciumcarbonats in rachitischen und normalen Ratten. XIII. *Kongr. Ung. Physiol. Ges. Acta physiol. Acad. Sci. hung. Suppl.* **12**. (1958) 43. (*L. Kertész, A. Orosz, St. Krompecher, S. Szalay*).

77. Die Grundlagen der Eierschalentherapie.
VEB G. Fischer Verlag, Jena 1958.
78. Die enchondralen Ossifikationsstörungen.
Orthopädie **5.** (1958) 87-97.
79. Experimentelle Gelenkneubildung.
Orthopädie **5.** (1958) 97-102. (*K. Pap, St. Krompecher*).
80. A szövettudományi kísérletes befolyásolása különös tekintettel az ízületeképzésre.
MTA Biol. Csop. Közl. I. (1958) 81-103.
81. Die qualitative Adaptation der Gewebe.
Z. mikrosk. anat. Forsch. **64.** (1958) 59-99.
82. Die Beeinflussbarkeit der Gewebsdifferenzierung im Periost mit besonderer Rücksicht auf die Ergebnisse der Transplantation.
Anat. Anz., Erg. H. **105.** (1958) 174-182.
83. A tojánhéj antirachitikus és antianaemiás hatása.
Gyermekgyógyászat **10.** (1959) 42-50.
84. Enhancement of the Streptomycin effect by influencing the inner environment. Proc. Ann. Meet. Hung. Path. and Anat. 1958.,
Acta morphol. Acad. Sci. hung. Suppl. **8.** (1959) 46.
85. Anaerob glykolytikus szöveti anyagcsere és mucopolysaccharidák képződése ulcus cruris kialakulásakor.
Bőrgyógy. Venerol. Szemle **35.** (1959) 214-218.
- 86/a. Adatok a hisztamin szerepéhez kísérletes tuberkulózisban.
Tuberkulózis **13.** (1960) 294-296. (*Berencsi G., Krompecher St.*)
- 86/b. Beiträge zur Rolle des Histamins in der experimentellen Tuberkulose.
Beitr. Klinik, Tuberk. u. spezif. Tuberk. Forsch. **123.** (1960) 50-55.
(*G. Berencsi, St. Krompecher*).
87. Mucopolysaccharidák a tuberkulotikus szövet patho-mechanizmusában.
Tuberkulózis **11.** (1960) 97-101. (*Berencsi G., Krompecher St.*)
88. Mucopolysaccharides in the histochemistry of cancer. Production of neutral mucopolysaccharides and their drainage through dilated lymphatics in mouse cancer C₃H.
Acta morphol. Acad. Sci. hung. **9.** (1960) 376-384. (*St. Krompecher, G. Berencsi*).

89. Changes of the blood mucopolysaccharide level in hypo- and hyperthyreosis and in diseases attended by tissue destruction. *Acta morphol. Acad. Sci. hung. Suppl.* **9.** (1960) 17.
90. Hypoxybiose und Mucopolysaccharidbildung in der Differenzierung und Pathologie der Gewebe sowie über den Zusammenhang zwischen Schilddrüsenfunktion und Mucopolysacchariden. *Nova Acta Leopoldina* **22.** Nr.146 J.A. Barth Verlag, Leipzig 1960.
91. Mucopolysaccharides and thyroid function. *Nature (Lond.)* **189.** (1960) 670. (*St. Krompecher, B. net, G. Balogh, É.H. Oláh, M.B. László.*)
92. Experimental data concerning the connexion between thyroid function and mucopolysaccharide (hexosamine)-level. *Nature (Lond.)* **189.** (1961) 671. (*St. Krompecher, Cs. Hadházy, G. Berencsi, É.H. Oláh, M.B. László.*)
93. Zelle und Gewebeeinheit. *Acta morphol. Acad. Sci. hung.* **10.** (1961) 259-267.
94. Arthroplasty of the knee. *J. Bone & Joint Surg.* **43/A.** (1961) 523-537. (*K. Pap, St. Krompecher*)
95. Neutral Mucopolysaccharides and their role in the pathomechanismus of silicosis and silico-tuberculosis. *Acta tuberc. et pneumol. scand.* **41.** (1961) 129-136. (*K. Kardos, G. Berencsi, St. Krompecher.*)
96. Morphologisch und chemisch faßbare Merkmale der Änderung des Stoffwechsels an der Grenze der Anpassungsfähigkeit des Gewebes mit besonderer Rücksicht auf die Mucopolysaccharidbildung. *Biol. Prace, Bratislava* **7.** (1961). 99-104.
- 97/a. Prolongált thyroxin- és. methylthiouracyl-kezelés hatása a szérum hexóزامintükrére. *MÉT* **27.** Vándorgyűlés 1961. Kísérletes Orvostud. **13.** (1961) 550. (*Krompecher St., László M.B.*)
- 97/b. Die Wirkung prolongierter Thyroxin- und Methyl-thiuracylbehandlung auf den Hexosaminspiegel des Serums. *Acta physiol. Acad. Sci. hung. Suppl.* **20.** (1962) 62-63. XXVII. Kongr. Ung. Physiol. Ges. (*St. Krompecher, M.B. László.*)

98. Schilddrüsentätigkeit und Mucopolysaccharide; ihr Zusammenhang in morphologischer, histochemischer und biochemischer Darstellung. *Z. Anat. u. Entwickl.-Gesch.* **123**. (1962) 87-96. (M.B. László, St. Krompecher).
99. Über den primär angiogenen Callus. *Gegenbaurs morphol. Jahrb.* **102**. (1962) 327-336.
100. Research report of the Department of Anatomy, Histology and Embryology Medical University Debrecen. *Folia biol., Praha* **8**. (1962) 63-72. (St. Krompecher, G. Lelkes).
101. Effect of mucopolysaccharides and colloid on the function of the thyroid. *Nature, (Lond.)* **194**. (1962) 778-779. (St. Krompecher, M.B. László, É.H. Oláh).
102. Promotion of vascularization with adrenal extracts on pieces of umbilical cord explanted to chorioallantoic membrane. *Acta biol. Acad Sci. hung.* **4**. (1962) 29-40. (F.A. Kiss, St. Krompecher)
103. Die Vascularisation bradytropher Gewebe in Chorio-Allantois-Explantat. *Verh. I. Europ. Anat. Kongr. Strassbourg 1962. Anat. Anz. Erg. H.* **109**. (1962) 126-135. (St. Krompecher, F.A. Kiss).
- 104/a. Über die Entwicklung und histochemische Darstellung neutraler Mucopolysaccharide nach Brand- und Kälteschädigung der Haut. *Acta biol. et med. germ.* **10**. (1963) 147-153. (G. Berencsi, St. Krompecher).
- 104/b. Thermal injuries and formation of mucopolysaccharides in the skin. *Nature, (Lond.)* **197**. (1963) 191-192. (G. Berencsi, St. Krompecher).
105. Die Bedeutung des lokalen Stoffwechsels für die Qualität des Kallus. *Beitr. Orthop. u. Traumatol.* **10**. (1963) 197-202.
106. Morphologische Ergebnisse der funktionell behandelten experimentellen Patellarbruchheilung. *Gegenbaurs morphol. Jahrb.* **104**. (1963) 430-443. (St. Krompecher, K. Pap).
107. Adaptative shift of tissue metabolism in local hypoxia resulting in higher mucopolysaccharide content. *Acta biol. Acad. Sci. hung.* **14**. (1963). 67-75. (Cs. Hadházy, É.H. Oláh, St. Krompecher).
108. Hypoxie tissulaire locale, alteration consecutive du metabolisme et formation de mucopolysaccharides. *Presse medicale* **71**. (1963) 1937.

109. Die biologische und pathologische Bedeutung der Mucopolysaccharide mit Bezug auf den Stoffwechsel.
Med. Ges. Rostock, 19.6. 1962. Dt. Gesundh.-Wessen **18**. (1963) 859.
110. Funktionelle Inanspruchnahme bekämpft gewebliche Inkompatibilität; ihre Bedeutung bei Homotransplantation.
Kongreßber. II. Internat. Kongr. über Rehabilitation. VEB G. Thieme, Leipzig 1963. 358-361. (*St. Krompecher, K. Pap.*)
- 111/a. Adatok a cervicalis discopathiák pathogeneziséhez és symptomatológiájához.
Orvosképzés **78**. (1963) 227-233. (*Papp Z., Krompecher St.*).
- 111/b. Angaben zur Pathogenese und Symptomatologie der cervicalen Discopathie.
Psychiat., Neurol. u. med. Psychol. **16**. (1964) 330-335. (*Z. Papp, St. Krompecher*).
112. The principle of unity of form and function and its significance in the study of directed adaptive differentiation of cells and tissues
Arch. Anat. Gistol. i. Embryol., Moszkva **46**. (1964) 88-98.
113. La stimulation de la vascularisation et de l'ossification locales par l'injection d'un extrait surrénale complet.
Bull. Assoc. Anat. **121**. (1964) 192-199. (*St. Krompecher, F.A. Kiss*).
114. Contribution to the correlation between the thyroid gland and mucopolysaccharide household.
Acta anat., Basel **57**. (1964) 5-15.
115. Contribution to the correlation between hepatic function and mucopolysaccharide household.
Acta anat., Basel **57**. (1964) 232-242. (*G. Berencsi, St. Krompecher, I. März*)
116. Data on the histochemistry and biochemistry of ulcus cruris (varicose ulcer).
Symp. Biol. Hung. **3**. Akadémiai Kiadó, Budapest 1964, 93-98.
(*St. Krompecher, L. Szodoray*).
117. Considérations sur le métabolisme des mucopolysaccharydes.
Leur importance biologique et leurs répercussions en pathologie.
Ann. Anat. Path., Paris **9**. (1964) 283-294.
118. Die Konzeption von Kompression, Hypoxie und konsekutiver Mucopolysaccharidbildung in der kausalen Analyse der Chondrogenese.
Biophysikalische Versuche als Kritik der "hydrostatischen" Theorie von Pauwels.
Z. Anat. u. Entwickl. Gesch. **124**. (1964) 268-288.

119. Experimental data on the correlation between hepatic and thyroid functions. *Acta anat.*, Basel **60**. (1965) 507-515. (*G. Berencsi, St. Krompecher, I. März*).
120. Biophysikalische Analyse der Wirkung mechanischer Faktoren in der Chondrogenese. *Anat. Anz.* **116**. (1965) 511-519.
121. Comparative study on the lactic acid and hexosamine content, as well as on the glycolytic and cytochrome oxidase activities of some lower animals. *Acta biol. Acad. Sci. hung.* **16**. (1966) 389-396. (*St. Krompecher, C. Leray, B. Allemand, É.H. Oláh, M.B. László, P. Ladányi*).
122. A cytochromanidáz összehasonlító hisztokémiai és biokémiai vizsgálata néhány alacsonyabbrendű állatban. *Morph. Ig. Orv. Szemle* **6**. (1966) 81-84. (*Krompecher St., Ladányi P., László M.B.*)
123. A pajzsmirigy szerepe a szérumhexózamin-tükör regulálásában. *Kísérletes Orvostudomány* **18**. (1966) 337-342. (*Krompecher St., László M.B., Oláh É. H.*).
124. A simple method for determining cerebralization. Brain weight and intelligence. *J. comp. Neurol.* **127**. (1966) 113-120. (*St. Krompecher, J. Lipták*).
- 125/a. Adatok a pajzsmirigy- és májfunkció kapcsolatához. *Orv.Közl. Szekszárd* **2**. (1966) 193-205. (*Berencsi G., Krompecher St.*).
- 125/b. Recent data concerning the connection between thyroid and hepatic functions. *Acta anat.*, Basel **64**. (1966) 235-244.
126. Form und Funktion in der Biologie. Akademische Verlagsges., Leipzig 1966.
127. Modification du métabolism tissulaire dans la vie embryonnaire et postembryonnaire. *Bull. Assoc. Anat.* **135**. (1966) 552-558. (*St. Krompecher, P. Ladányi, M.B. László, É.H. Oláh*).
128. Tissular structure and metabolism. *Proc. 7th Meet. Hung. Biol. Soc.* 1966. *Acta biol. Acad. Sci. hung.* **17**. (1966) 392.
129. Some metabolic changes during the chick's ontogenesis. (A preliminary report). *Acta morphol. Acad.Sci.hung.* **14**. (1966) 267-268. (*St. Krompecher, M.B. László, P. Ladányi*).

130. Changes of tissue metabolism in embryonal and postembryonal life.
Proc. Ann. Meet. Hung. Path. and Anat. 1966. Acta morphol. Acad. Sci. Hung. **14.** (1966) 345. (*P. Ladányi, St. Krompecher, M.B. László*).
131. Adaptative changes of tissular metabolism depending upon local circulatory condition.
Arch. Immunol. et Ther. exper., Warszawa **14.** (1966) 787-792.
132. Callus formation symposium on the biology of fracture healing.
Ed. by *St. Krompecher and E. Kerner*. Symposia Biol. Hung. **7.** Akadémia Kiadó, Budapest 1967.
- 133/a. Local tissue metabolism and the quality of the callus.
Symposia Biol. Hung. **7.** (1967) 275-300.
- 133/b. A lokális szöveti anyagcsere és a Kallusz minősége. (orosz)
In: *A.M. Belous und E.J. Pankov*: Mechanizmi regeneraeii Kosztnoj tkani Medicina, Moszkva 1972. 146-165.
- 134/a. Osteogenesis in vertebrae of the rat tail induced by local administration of adrenal extract.
Symposia Biol. Hung. **7.** (1967) 371-373. (*F.A. Kiss, St. Krompecher*).
- 134/b. A patkányfarok csigolyáinak oszteogenezise lokálisan adott mellékvesekivonat hatására (Orosz.) Nebennieren-Extrakt.
In: *A.M. Belous und E.J. Pankov*. Mechanizmi regeneracii Kosztnoj tkani Medicina, Moszkva. 1972, 208-210. (*F.A. Kiss, St. Krompecher*).
135. Photoelastic investigations on different gelatin samples.
Symposia Biol. Hung. **7.** (1967) 367-370. (*S. Juhász, St. Krompecher*).
- 136/a. Homotransplantation of articular cartilage with a shell of subchondral bone.
Symposia Biol. Hung. **7.** (1967) 407-409. (*K. Pap, St. Krompecher*)
- 136/b. Aussprache über Gelenktransplantation.
Beitr. Orthop. u. Traumatol. **14.** (1967) 661-662. (*K. Pap, St. Krompecher*).
137. Beitrag zur Kenntnis der Struktur und des Stoffwechsels der Herzklappen des Rindes.
Anat. Anz. **121.** (1967) 141-147. (*St. Krompecher, É.H. Oláh*).
- 138/a. Möglichkeiten der Homotransplantation in Abhängigkeit vom geweblichen Stoffwechsel.
Beitr. Orthop. u. Traumatol. **14.** (1967) 551-554.

- 138/b. Discussion sur la transplantabilité des tissus du point de vue général métabolique a propos du rapport du Prof. R.M. May.
Bull. Assoc. Anat. **137.** (1967) 117-118.
139. Sur le métabolisme des différents tissus de l'oeil.
Bull. Assoc. Anat. **138.** (1967) 720-727. (*St. Krompecher, M.B. László*).
- 140/a. Vergleichender Beitrag zur Struktur und zum Stoffwechsel des Herzmuskels und des roten bzw. des weißen Muskels. Gegenbaurs morphol.
Jahrb. **112.** (1968) 457-471. (*St. Krompecher, M.B. László, P. Ladányi*)
- 140/b. Recherches sur l'ultrastructure et le métabolisme des muscles cardiaques, rouges et blancs.
Bull. Assoc. Anat. **142.** (1968) 1106-1110. (*St. Krompecher, J. Laczkó, P. Ladányi, M.B. László, G. Lévai*).
141. Incorporation of lyophilized and radiosterilized perforated and unperforated bone grafts in dogs.
Acta chirurg. Acad. Sci. hung. **10.** (1969) 55-63. (*E. Tarsoly, K. Ostrowski, S.K. Moskalewski, T. Loyek, W. Kurnatowski, St. Krompecher*).
142. Structural and metabolic alterations in tissues associated with their blood supply.
Proc. Meet. Verh. Ges. Anat. Hist. Embryol. USSR. Tbilisi 1966. Mjesnieva, Tbilisi 1959, 284-286.
143. Biomorphism: Investigation on vascularisation of different muscles.
In: Orthopaedy and Gerontology. Internat. Congress of Orthopaedy in Debrecen 1969. 27-28.
144. Lenhossék Mihály (1863-1937). In: Réti E.: A magyar orvosi iskola mesterei. Medicina Kiadó, Budapest. 1969. 171-179.
- 145/a. A szövetek mucopolysaccharid-tartalma változásának hatása a homografit reakcióra.
Kísérletes Orvostud. **22.** (1970) 35-39. (*Dévényi, I., Krompecher, St.*)
- 145/b. The effect of changes in tissue mucopolysaccharide content on the homografit reaction.
Folia Biol. Praha **16.** (1970) 71-73. (*St. Krompecher, I. Dévényi*).
146. A Bratislavai Comenius Egyetem jubileumi ünnepségei.
Felsőoktatási Szemle **19.** (1970) 182-184.

147. Contribution to the comparative morphology, electron microscopy, enzymology and histochemistry of cardiac red and white muscles of the hen (*Gallus domesticus*)
Acta biol. Acad. Sci. hung. **21.** (1970) 43-54. (*St. Krompecher, J. Laczkó, P. Ladányi, M.B. László, G. Lévai*).
148. Lézersugár hatása a mellékvesekivonattal kezelt nyúlcorneára.
Kísérletes Orvostudomány **22.** (1970) 308-313. (*Mester, E., Krompecher, St., Kiss, F.A., Kalabay, L., Gärtner, P.*).
149. Die Porphologie an sich und ihr Verhältnis zu anderen biologischen Disziplinen in der Forschung.
Morphologie und Stoffwechsel einiger Gewebe. *Abh. Dt. Akad. Wiss. zu Berlin*, 1970 67-77.
- 150/a. Sur le métabolisme de certains composants de l'os.
Bull. Assoc. Anat. **148.** (1970) 418-422. (*St. Krompecher, É.H. Oláh*).
- 150/b. Adatok a compacta, spongiosa és csontvelő anyagcseréjéhez.
Morphol. Ig. Orv. Szemle **11.** (1971) 107-111. (*Oláh É.H., Krompecher St.*).
151. Intravénás papainkezelés hatásának befolyásolása különböző anyagokkal patkányban.
Kísérletes Orvostudomány **23.** (1971) 277-286. (*Szöllösi E., Lévai G., Péter F., Jeney E., Krompecher St.*).
152. Phylogenetic, ontogenetic and experimental changes in the structure of the spine.
Acta biol. Acad. Sci. hung. **22.** (1971) 97-105.
153. Laser-Strahlen und Vascularisation.
Radiobiol. Radiother. **13.** (1972) 123-132. (*F.A. Kiss, E. Mester, St. Krompecher, J.T. Tota, L. Kalabay*).
154. Le role des facteurs nucleaires et extranucleaires dans la differentiation des tissus.
Bull. Assoc. Anat. **160.** (1974) 133-135. (*St. Krompecher, F.A. Kiss*).
155. Über den Spongiosakallus.
Z. Orthop. **112.** (1974) 1196-1201.
156. Die histologische Analyse eines am Menschen neu entstandenen Gelenks.
Arb. des VI. Symp. Eur. Ges. Osteoarthrol. in Debrecen 1974. 11-12.

157. A szövetdifferenciálódás irányíthatósága.
MTA Biol. Oszt. Közl. **8.** (1975). 477-517.
158. Die Beeinflussung der Knochenbruchheilung.
Nova Acta Leopoldina. Bd. **44.** J.A. Barth, Leipzig 1976. 37-50.
(*St. Krompecher, E. Tarsoly*).
159. Späterfolge bei der Gelenkknorpel-Homotransplantation.
Nova Acta Leopoldina. Bd. **44.** J.A. Barth, Leipzig 1976. 557-563.
(*St. Krompecher, K. Pap, G. Lévai*).
160. Carbohydrate metabolism of tissues.
Akadémiai Kiadó Budapest, 1983. (*St. Krompecher, M.B. László*).

DEENK Kenézy
Élettudományi Könyvtára

0 000001 398014